

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izplačava vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K., za druge izvenavstrijske države 8 K. Kdaj koli sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odgovori. — Udeje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnost: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserati in reklamacije.

Za vseprate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 18 vin, ali kar je isto, I kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglaševalne primeren popust. V oddelku „Mala naznana“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitrsta 24 vin, Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprtje reklamacije so poštnine proste.

Neugodno vreme zadržuje bojevanje.

V Karpatih Rusi ne napredujejo več. — V zahodni Galiciji vsi ruski napor, razdeliti našo bojno črto, brezuspešni. — Na južnem Rusko Poljskem poskušajo Rusi zaman prekoračiti Nido. — Nemci zopet pred Varšavo. — Na srbskem bojišču še mir. — Majhni spopadi s Crnogorcji. — Vojne priprave Rumunije. — Francozi napadajo na celi črti.

Slike iz vojne.

Pri Bogu najdem tolažbo in lahko mi je breme...

Franc Strmšek, doma iz Konjic, piše:

Gališki gozd, 11. 12.

Velespoštovan! Štejem si v čast, da Vam morem želeti veselo božične praznike iz bojišča, posebno pa hvalim Boga, da sem še zdrav. Idemo zopet iz Karpatov in podimo pred seboj rusko-sibirski in druge tolpe. Bil sem dosedaj v vseh bojih, tudi najljutješih, pa angelj varih me je še obvaroval. Hodil sem že po najnevarnejših potih, posebno na patruljah. Bil sem v sredi vasi, kjer so kantonirali kozaki in ruska infanterija; a, hvala Bogu, me niso opazili. Prinesem generalu dobro pojasnilo. Dobil sem veliko srebrno hrabrostno svetinjo I. vrste in tudi Retuznik iz Dražje vasi, ki je bil z menoj, a on II. vrste. Jaz dobim 15 K. mesečno, on pa 7.50 K. do smrti, katera bo najbrž tukaj v Galiciji. Prosim, spominjajte se me v molitvi. Pri Bogu najdem tolažbo in lahko mi je breme. Vsem skupaj veselo praznike želi Vaš bojujoči se France, sedaj četovodja pri lovskem bataljonu štev. 20.

Vojakov sv. večer.

Ljubi starši! Bližajo se veseli božični prazniki. Kako sem se jih veselil prejšnje leto, ko sem prišel na dopust kot mlad vojak, in sem vam pri topli peč razlagal moje napredovanje pri litrku „suhodolca.“ Letos si predstavljajte moje praznike tako-le, seveda, ako mi Bog še zdravje ohrani: V temnem karpatskem gozdu opazite, ko iščete smrečico za sv. večer, sicer mlađega, a že bradatega lovskega podčastnika za košatim grmom, z zmrzlimi čevlji, z lepim daljnogledom

v roki opazujajočega sovražno stališče, ali pa na zasledovanju, lahko tudi na begu pred Rusi. Lahko se bom nahajal pri naravnih smrekih, proti kateri bodo pa bruhali ruski gorski topovi smrtnosne šrapnele in granate. Ako Bog da, se budem tudi v takih meni načudnih slučajih spominjal božjega Deteta, rojenega v hlevu v jaslicah, in zmolil za Vas par očenašev, kar tudi od Vas upa Vaš bojujoči se sinko France Strmšek.

Pripis pošiljalca dopisa: Ravnokar izvem, da je bil vrlji naš junak Strmšek težko ranjen par dni pred Božičem in leži sedaj na Dunaju v neki vojaški bolnišnici.

Sveti večer.

Vojni kurat č. g. Zagoršak piše z gališkega nojišča svojemu prijatelju:

Dasi smo se nadjali, da gremo vsak trenotek že naprej, vendar pa smo si tudi mi tukaj okrasili božično drevesce. Kako živo me je vse to spominjalo sv. noči doma. Božično drevesce! Bilo je krásno. Lučka pri lučki, in mi smo skoraj pozabili za trenotek, da smo na vojski in ne doma, da smo daleč, daleč proč od doma, od svojih dragih. Zbrali smo se vsi okrog drevesca, moštvo in mi. Spregovoril sem nekaj besed v slovenskem in nemškem jeziku, voščil vsem skupaj veselo praznike, nato smo zapeli cesarsko pesem in „Sveta noč.“ Nekoliko smo tudi podaljšali večerjo in se veselili pri kozarcu vina. Ce še omenim, da se je nam kar naenkrat užgal drevesce, menim, da sem opisal vse zanimivosti sv. večera.

In Božič? bodeš morda vprašal? Kako si ga li obhajal? Si li maševal? Da, sem. Sicer sem se moral peljati 24 km daleč v cerkev, a šel sem, da sem le zamiseljil vsaj ta sveti dan pozdraviti v cerkvi majhnega Ježuščka. A žal, da ni šlo vse gladko. Prosil sem namreč, da smem maševati, kar se mi je dovolilo. A toda; ko sem prišel do darovanja, mi niso hoteli dati

vina, moral sem čakati pol ure pred altarjem, predno sem dobil to troho vina, da sem končal sv. mašo. A nazačne so se me vendar usmilili, da sem končal. Nato pa še po opravkih v mesto in domov, oziroma v vas, kjer smo stanovali.

Toda smola! Ko pridem nazaj, jih ni več tu kaj, ampak so se že zdavnaj odpeljali naprej. Kaj li sedaj? Konji so zmučeni do skrajnosti. Bili smo prisiljeni prenočiti, das je bilo nevarno, da bi nas zanjel sovražnik. Ves dan nisem jedel nič toplega. Tako sem obhajal božične praznike.

Slovence tukaj imenujejo splošno „železni polk“ in „železni kor.“ Kaj namreč premorejo naši fantje, temu se kar čudi vse. Samo molite in zopet molite, da nas Bog ne zapusti, ampak še zanaprej varuje in ohrani!

Sveta noč v bojnjem ognju.

Cetovodja Ivan Tratnik piše iz severnega bojišča svojim domaćim v Potok v rečički župniji:

Dragi starši in preljube sestre! Sporočim vam nekoliko, kako sem preživel sv. večer.

Na dan božične bilje smo se pripravljali celi dan za obrambo proti sovražniku s tem, da smo si napravili zasilne okope. Naš oddelek pride zvečer ob mraku iz bojne vrste v mesto Ž., in kompanije so ostale v svojih pozicijah ali zakopih za kakih 800 do 1200 korakov od mesta.

Ko pridem v mesto, dobimo vsak nekoliko čaja za večerjo; nato se spravimo v eno borno kočico pod streho in tako čakamo pripravljeni na alarm.

Bila je temna noč. Polagoma je padal tudi dež. Ravno je bila ura četrta na sedem, ko začne strašno pokati na vseh straneh iz pušk in poleg tega je tudi artilerija začela metati svoje grozne šrapnele in granate po mestu in okrog mesta. Mi dobimo v tem času ukaz, postaviti se na cesto ter tam čakati nadaljnega povelja.

Cez kakih dvajset minut je okrepčal mene in konja, neki usmiljen zamorec. Poplačam ga zato z denarjem ter začenam premišljevati, kako tudi v črnih prsih bije dobro srce, a v belih včasi hudobno. Obraz človeka, ki mi je odbil požirek hladne vode, sem si dobro zapomnil ter sam pri sebi prisegel, da ga hočem iskati, dokler ga ne najdem in se ostro ne maršujem. Dve leti sem ga iskal na bojiščih in v bolnišnicah, slednjič je pa vendar le prišel dan maščevanja.

V neki bitki sem bil ranjen. Spravili so me v Washington v bolnišnico. Kmalu sem okreval, toda ker nisem bil sposoben za službo, sem stal v bolnišnici in stregel bolnikom in ranjencem. Imel sem pa mnogo sočutja z njihovimi bolečinami. Videl sem tu umirilo može, globoko verne, kako so mirno zatisnili oči za vedno. Večkrat sem se vprašal: A kako je pa s teboj, ali bi ti tudi mogel tako umreti? Prevzele so me zelo resne misli, tako da sem na svojega neprijatelja pozabil.

Nedaleč od Washingtona je bila v tem času bitka. Prinesli so v bolnišnico veliko število ranjenih. Vse sobe so napolnili. Bilo je grozno soporno in bolniki so trpeli hudo žejo. Iz vsake postelje se je slišalo vpitje: „Vode, oh, vode!“

Smilili so se mi reveži. Vzamem velik vrč, napolnim ga z vodo in ohlađim z ledom ter grem s ku-

LISTERK.

Materina beseda.

Priredil Alojzij.

Koliko premore pobožna mati, kakšno mogočen je njen upliv na srce otrokovo in kako deluje njena beseda še celo takrat, ko je že davno minila otroška doba, dokazuje sledeči resnični dogodek:

„Ničvrednež, dal Bog, da te nekoga dne srečam, ko boš od žeje umiral, da se ti zlobni jezik posuši v ustih, da me poprosiš za čašico vode, a jaz pa naj imam to veselje, da ti to prošnjo zavrnem.“

To grozno željo more samo tisti razumeti, ki je že trpel kedaj vso muko strašne žeje, pa so mu odbili čašo vode.

Tisti, ki je to kletev izrekel, je vedel, kaj je žeja. En dan poprej se je bojeval v strašni ameriški meščanski vojski v bitki, v kateri je bilo treba napeti vse moči. Zjutraj pred bitko je imel ta častnik nalogo, da odnesе važno poročilo drugi četni in sicer kar najhitreje. Njegov lastni konj ni bil več za rabo, šepal je in ni mogel z mesta. Revna žival je bila že popolnoma izmučena. Drugi konj, ki si ga je moral

dobiti, pa je bil tako divji, da se je moral častnik res mnogo truditi, da ga je mogel zajahati. Spenjal se je, breal z nogami, vsak trenotek se ustavil, potem pa zopet skakal, s kratka, bila je zelo divja žival.

„A ni bilo drugače“, pripoveduje častnik, „moral sem s svojim poročilom naprej! Ali kakor da se je vse zarotilo zoper mene! Tu je bila cesta polna voz, tam zopet srečam konjenike. Vsak trenotek nove zaprake, a vročina neznosna. Oblaki prahu so me obdajali. Žeja mi je izsušila grlo. Moja steklenica je bila prazna. Tu zapazim vojake, ki so nekoliko na strani počivali pri studencu. Kako sem se razveselil, ko zagledam studenec! Hotel sem hitro tje jezditi, da si utešim žejo. Moj konj je skakal tako divje, da mi ni bilo mogoče mirno jezditi dalje. Smejali so se ne rodenu jezdecu. Besnec od žeje, razgret od vročine, vendar sem se premagal, odvezal svojo čutaro in se obrnil k enemu vojaku, proseč ga:

„Tovariš, bodi tako dober, napolni mi čutaro z vodo!“

Mož me hudo in neusmiljeno pogleda in reče k meni:

„Napolni si sam!“

V strašni jezi izrečem kletev, ki sem jo zgoraj navedel, spodbodem konja in odhitim ter se ne zmem več za vojake, ki so me zdaj vendar klicali, da se naj vrnem.

Bil je strahoviti boj, ki je trajal okrog eno uro. Največjo moč je vrgel sovražnik na naš polk.

Med gromenjem strelov se zaslišijo hura-klici, ter rožljanje orožja, ki je zvenelo daleč v temno noč. Začela se je borba na življenje in smrt. Kakor besni volkovi se zaganja sovražnik v sovražnika; strašno je bilo klanje in grozno vpitje.

Vsled prevelike premoči sovražnika, ki je pošiljal vrsto za vrsto v naše že itak oslabljene oddelke, se ti slednjič obrnejo ter prihitijo, kdor je še mogel, proti mestu, nekateri kako razmesarjeni. Na to dobi naš oddelek povelje, zapustiti mesto ter se pomakniti nazaj po cesti, ki velje proti ...

Hiro odkorakamo za Kakšne 4 km proč od mesta do neke vasi, kjer se je nahajalo poveljništvo 28. divizije.

Ko bežimo po cesti za pol ure, dobi naš poveljnik, nadporočnik H., povelje, obrniti se nazaj in vse tam nahajajoče se razpršene ali izgubljene vojake, ki so se med umikanjem izgubili od svojih oddelkov, s seboj vzeti in marširati proti bojnemu polju nazaj tako dolgo, da pridemo do poveljnika 55. brigade, kateri se je nahajal s svojim štabom na cesti blizu bojišča. Ko tako korakamo nekoliko časa, se nam prikaže ena patrulja kozakov ne daleč od nas na obali neke reke. Imela je namen, napasti od zadaj naš tren — ki se je po cesti pomikal naprej. Hiro se obrnemo proti dotočni strani ter začnemo streljati, na kar so kozaki hitro popihali preko reke ter izginili v temno noč.

Ko pride na določeno mesto, se vležemo v obcestne jarke ter pričakujemo do polnoči naš polk, ki je pa med tem časom še enkrat napadel sovražnika, ter ga pognal iz mesta.

Ko pride polk, dobijo kompanije povelje, da se uvrstijo ter zasedejo grič ob robu gozda. Naš oddelek z zastavo ter polkovni štab pa smo prenočili tu v gozdu, kjer smo se razgovarjali o žalostni usodi sv. noči ter se spominjali vsi zmučeni s tužnim srcem že preteklih veselih časov božičnih praznikov.

Vsek je bil v duhu doma med svojimi dragimi, ter je želel, naj bi nam dragi Bog z ozirom na rojstvo Trdala. Oiru prinesel ljubi ter tako zaželeni mir.

Tako smo nadaljevali naprej boje noč in dan, že 25 dni skupaj do včeraj.

Konečno mi bodite vsi skupaj prav prisrčno pozdravljeni, kakor tudi vsi sorodniki in znanci, in želim Vam veselo in nad vse srečno novo leto. — Vaš hvaležni sin in brat Ivan Tratnik.

Kako smo obslrbski meji obhajali Božič.

Piše vojak 87. pešpolka Ciril Lapi, doma iz Murščaka pri Radencih. Sedaj je Lapi prideljen trdnjavskim topničarjem. Pismo se glasi:

Trdnjava R....., 25. dec. 1914.

Ljubi starši! Ker mi ljubi Bog tako lepo časa pripušča, Vam hočem kratko popisati, kako sem obhajal današnji praznik, ali sploh božične praznike. Splošno lahko rečem, da sem jih, hvala Bogu, dobro obhajal, ker sem še zdrav in tudi drugega mi ni pričakovalo. Včeraj, dne 24. decembra, smo v baraki postavili krasno božično drevesce, okinčali smo ga z jabolki, oranžami, raznovrstnimi slăščicami, orehi in tako naprej. Ko je bilo vse to gotovo, so prišli naši častniki in so nam lepo govorili. Predno so prišli častniki, smo začigli na našem božičnem drevescu okoli 200 sveč. Ko so častniki vse videli in končali z govorom, smo zapeli skupno cesarsko pesem in „Lepa naša domovina.“ Nato sem jaz kot podčastnik imel govor v hrvatskem in italijanskem jeziku. Pri naši četri so zastopane te-le narodnosti: Nemci, Slovenci, Hrvati, Italijani, Madžari in Rumuni. Pri podčastnikih sem jaz za tolmača, ker drugi so ali Nemci ali pa Madžari. Ko smo govorile končali, smo še v vseh jezikih zopet zapeli. Okoli 7. ure in pol pa je na enkrat okoli naše barake začelo grozno streljanje. Takoj je bil „Alarm.“ Vse na noge! V eni uri je bil zopet popolnoma mir. Dobil sem povelje, s svojim oddelkom

pico v roki od postelje do postelje. O, kako jih je posvežila voda, kako so se mi zahvaljevali s hvaležnim pogledom, ako so usta bila preslabata.

Tedaj se iz enega kota vzdigne visok človek iz svoje postelje in zaprosi s slabotnim glasom: „Vode, vode, da vam Bog povrni!“ Obstanem kot okamenel. V celih velikih dvoranah sem videl samo tega edinega — bil je tisti, ki mi je takrat tako brezsrčno odrekel pozrek hladne vode in ki sem ga dve leti iskal, da se maščujem.

Zdi se mi, da je tudi on mene spoznal. Vsled slabosti pada na podzglavlje in obrne glavo k steni. Oglasil se mi glas v srcu: Prišel je dan maščevanja. Daj vsem vode, a njega pusti, da umre od žeje! Toda pojavi se tudi drugi glas. Spomnim se svoje raje matere. Prišel je najlepši dan tvojega življenja, ko lahko hudo povrneš z dobrim, ko moreš odpustiti, kakor želiš, da bi Zveličar odpustil tudi tebi. Milost naravna moje korako k postelji. Ovijem mu roko krog vratu in nastavim čašo na razgreta ustnico. O, kako je pil in kako mu je storilo dobro! Nikdar ne budem pozabil njegovega pogleda. Ni izrekel niti besedice, a video se je, da je bil ganjen. Meni je bilo tako dobro pri srcu.

iti k počitku. Vlegel sem ob 11. uri in prav močno zaspal.

Ob 9. uri smo šli k službi božji, katera se je seveda pod milim nebom služila. Po maši smo šli pa v našo barako. Prižgali smo sveče na božičnem drevesu. Imeli smo prav dober obed. Ob 10. uri in pol smo dobili sir in pol litra vina in ob 1. uri goveje meso, juho, zelje in veliki kos svinjske pečenke. Kupili smo si dve svinji, ki je vsaka vagala 120 do 135 kg. Popoldne so pekli v enem kotu kokoši in v drugem celo ovce, v tretjem kotu malega pujseka, v četrtem napravljali cvrtje in tako naprej.

Ljudje v kraju, kjer se vrši bitka, se morajo preseljevati sem in tje, ker na bojišču ne smejo ostati, in tako morajo svoje reči prodati, četudi za slepo ceno. Lepi vol stane 60—80 K, večje prase 40—52 K, ovca 2 K, malo prase 2 K, kokoš 40—50 vin. Vojaki imajo denarja dovolj in tako se povsod peče, ako le imamo kaj prostega časa. Samo vino je dragi in pa kruh. Vino stane 1.60 K 1 liter, kruh 80 v 1 kg.

Jaz sem šel za naš bataljon dne 23. decembra konje kupovat in sem jih sedem kupil po 50 K, 100 K in za zelo lepe sem dal po 150 K.

Kako vojna stoji in kako je v tem kraju, me vprašate. Ko smo šli do Drine, takrat se mi je zelo slabo godilo; od Sarajeve do srbske meje je šest dni hoda. Ob Drini smo videli same sežgane vasi ali pa razvaline hiš in povsod same grobe in križe. Kosi obleke, kosi vojaške oprave in največ od sovražnika.

Tukaj so naši Srbe grozno pretepali. To smo videli, ko smo šli v Višegradu čez Drino. Tam je pa glavni most razstreljen, hiše razdrte. Ko smo šli od Drine naprej, smo videli same sežgane koče in pokončano drevo. Toliko za danes. Bodite mi prisrčno pozdravljeni od Vašega sina Cirila.

O bojih s Srbi.

Ivan Rauter, doma iz Cezanjevcev pri Ljutomeru, ki je služil pri 87. pešpolku, piše svojemu bratu č. g. Jakobu Rauter, župniku na Pilštanju, iz bolnišnice:

Lugos, južno Ogrsko, 31. 12.

Dragi brat! Najprej hvala za poslano. Ti niti ne veš, kako sem potreben. Prišli smo namreč iz Srbije tako izmučeni, da drug drugega nismo poznali. Ti bi rađ vedel, kje me je zadelo. Naj Ti popišem od začetka, kako se nam je v Srbiji godilo. Čez Drino smo prišli v Srbijo dne 8. novembra ob ½. uri zvečer. Potem smo šli na visok hrib do pol enih zjutraj. Tam smo prenočili. Zjutraj smo šli dalje in čez par ur smo že naleteli na sovražnika, ki pa jo je že po kratkem boju popihal, da ga tisti dan nismo več videli. In tako je šlo potem naprej. Miru nismo imeli ne po noči, ne po dnevnu. Streljanju sem se že tako privadol, da sem si večkrat, ko so mi krogle najhujše okoli glave žvižgale, cigareto naredil in prižgal. In srbske granate in šrapneli so večkrat noč in dan padače okoli nas, da se je kar zembla tresla. Ne vem, kolikokrat smo se zvečer spravili spat, po noči pa je nas sneg tako zadelal, da smo se zjutraj komaj že iz njega izkobacali. In tako je šlo naprej do dne 28. novembra.

Tisti dan je bila huda zima. Drevje je bilo polno ivja, kakor pri nas v sredi najhujše zime. Dne 27. novembra zvečer smo prišli na visok hrib in tam smo se utaborili. Dovoljeno nam je bilo tudi ogenj narediti. To pa veš, da ni lahko delo, izpod snega drva iskati in potem zakuriti. Pa šlo je vse eno. Tako smo pri ognju sedeli ali ležali, kakor je pač kateri hotel, do dveh zjutraj. Ob dveh je prišlo povelje: „Naprej!“ Takoj smo pograbili vsak svoje reči in smo šli naprej. A nismo prišli daleč in zopet je prišlo povelje, da smo morali nazaj. Potem smo ostali pri ognju do dneva. Okoli 7. ure smo šli zopet naprej proti sovražniku, ki ni bil niti dobro uro daleč, in je že čakal na nas. Zeblo nas je seveda pošteno, ker smo tam čakali do 12. ure, predno je prišlo povelje za napad. Takrat sem lezel po trebuhi na hrib, kakor po strehi, da bi potem začel streljati. Z rokami sem sneg proč kopal, da sem bil bolj skrit pred krog-

„Gospod doktor“, sem rekel zdravniku tega odreda, „prosim, izročite bolnika v onem kotu moji posebni oskrbi!“

„Rad“, odvrne zdravnik, „siromak, morala se mu bo odrezati noge, dvomim, da bi ostal pri življenu!“

Stregel sem mu noč in dan. Dolgo ni govoril ničesar. Nekega dne, ko sem hotel iti nekoliko proč od postelje, me zadrži z roko in reče:

„Ali se spominjate, da ste me nekoč prosili za požirek vode?“

„Da, tovariš, toda pustimo to, to je že davno minilo!“

„O, gospod, toda jaz tega nisem pozabil. Ne vem, kaj mi je bilo takrat. Bil sem bolehen, a moj poročnik pravi, da se samo hlinim. Imel sem mrzlico, a to sumničenje me je razjezilo. Že čez nekaj trenotkov sem se sramoval svojih besed, a vas ni bilo več, da se opravičim. Dve leti vas že iščem, da vas prosim odpuščanja. Ko ste mi dali vodo, sem se spomnil na ono vašo grožnjo in bal sem se. Prosim vas sedaj, odpustite mi!“

Niti besedice nisem mogel izpregovoriti. Jaz sem tega čoveda dve leti iskal, da se maščujem nad njim, a on me išče, da me prosi odpuščanja — kdo

lam, ki so kakor toča padale okoli mene. In ko tako rjem kvišku, dobim najprej eno kroglo skozi kotel na tornistru, ki sem dostikrat v njem kavo in drugo kuhal. Koj nato pa dobim eno v levo nogo zgoraj pri žepu. Še uro bi mi ta tepec skoro prestrelil, ki sem jo imel v tistem žepu. Hvala Bogu, da ni šla skozi kost, ampak samo skozi meso. Šel sem nazaj, da se me obvezali. Potem sem moral iti peš, seveda je slovočasi, do večera, da sem prišel v garnizijsko bolnišnico. Tam smo po noči ostali. Do drugega dneva je nas bilo že 60 ranjencev skupaj. Drugi dan smo pa morali zopet peš dalje. Šli smo ob 10. uri proč in smo prišli zvečer v Brezino. Od tam smo se drugi dan žepljali na voz v Valjevo, kamor smo prišli zvečer ob devetih. Tu smo bili šest dni v bolnišnici. Čakali smo na vlak, ki pa nazadnje ni več vozil in tako smo morali zopet peš dalje — v Šabac. Hodili smo ravno pet dni. Tam smo se peljali na lađi čez Savo in potem z vlakom sem v bolnišnico. Kako dolgo še bom tukaj, ne vem. — Ivan.

To je vojska!

Narednik Anton B., ki je služil pri 26. domobranskem pešpolku v Mariboru, piše z bojišča svojim staršem v Koloniji pri Mariboru:

Na bojišču, decembra 1914. Ljubi oče in mati! Prav srčno Vas pozdravim, in Vam naznjam, da idemo proti Przemyslu. Tukaj je prav žalostno. Vsaka vas, vsaka koča, vse je požgano. Na Ogrskem smo bivali nekaj dni, tamkaj je bilo krasno. Vse kar sem si želel za denar, sem dobil, a tukaj v Galiciji ni ničesar dobiti. Naši in moskali so že pobrali vse, tudi „bandurke“, to so krompirji, se ne dobijo. Žalostno, a resnično. Dosedaj smo še toliko slame povsod dobili, da smo se lahko dobre naspal, tudi tega tukaj ni nič. Nič za spati, nič za jesti, to je strašno! Danes sem spal v požgani koči. Slame ni bilo, strehe tudi ne, a ni bilo tako blato, kakor zunaj. V tej koči so bivale tri družine: 16 otrok, 3 mlade in 2 stari ženski. Prišel sem prosit, da bi smel spati tamkaj. Otrokom sem dal trohico kruha in vsi se začno jokati veselja, da vidijo zopet enkrat — kruh. Mrtvih je tukaj dosti. Našel sem jednega ranjencega, nogo so mu odstrelili. Ni mogel dalje, tri dni je ležal brez vsega v gozdu. Pričel se je jokati veselja, da sem ga rešil smrti. Bil je Ljubljanc. Ne morem popisati vsega. Žalostne božične praznike bom imel. Kje bomo obhajali najlepše praznike, ne vem. Uši je pa toliko! Moj Bog! Vse sem že raz sebe odmatal, ne morem več spati, toliko jih je in grozno večlike. To je vojska, kakoršne si nisem mislil. A kaj se bo! Bog ve! — Tone.

Rusi že utrujeni.

Ferdo Leskovar, bivši urednik „Slovenskega Gospodarja“, piše sedanjem uredniku z bojišča proti Rusom dne 5. januarja:

Dragi prijatelj! Danes imam zopet malo prilike, da Ti pišem. Novoletno vožilo in moj nov naslov si gotovo že prejel. Prosim, pošljajte mi liste na nov naslov: Ferdo Leskovar, računski podčastnik, H. 2.I F. H. 3, vojna pošta 32.

Sedaj pa nekaj novega od tukaj: Boji se tu pri nas nadaljujejo brez ozira na zimo. Dosedaj smo pa imeli še precej ugodno vreme. Sneg je sicer zapadel, a ne veliko. Hude zime še do sedaj ni bilo, kakor že smo pričakovali v Galiciji. Pri Rusih se opaža neka utrujenost, kar trumoma se udajajo našim vojakom. Ujeti pravijo, da se ruski vojaki nočijo bojevati več dalej, kakor do ruskih božičnih praznikov (to je dne 7. januarja), potem vržejo orožje proč. Bomo videli, ali je res? Bog daj!

Tukaj cveti baje izdajstvo Rusinov. Vsak dan jih nekaj ujamejo in obesijo, da so drugim v svaril zaled.

Kedaj bo konec teh nesrečnih časov? Ali se še nič ne sliši o mirovnih pogajanjih?

Daj mi vse gospode lepo pozdraviti. Želim vsem veselo novo leto! Ištotsko celi tiskarni in Tvoji obitelji. Piši kaj! Pozdrave vsem znancem! Do veselega svidenja! Tvoj F. L.

od naju je boljši, plemenitejši? Sramoval sem se ter rekel:

„Tovariš, ti si boljši od mene, ne govoriva več o tem.“

Vzljubil sem ga kot brata. Odrezali so mu noge, vsaki dan je slabel čedalje bolj. Vedel je, da bo umrl, a bil je miren. Narekoval mi je pismo za sestro in dal mi je svoje stvari, da jih njej izročim, ter zahvalil duhovnika. Naposled mi reče:

„Ali se ne govoriti nekje v evangeliju o čaši vode?“

„Prosim te“, mu rečem, „ne govoriti o tem, to mi je težko.“

On pa mi prijazno odvrne:

„O, dragi moj, ti ne veš, kako si mi ustregel z ono čašo vode.“

Govoril je še nekaj časa z menoj, potem pa še reče:

„Glej, sedaj mi je, kakor da sem še dete in pri svoji materi. Kadars sem šel spati, je molila z menoj neko molitev. Sedaj jo hočem tudi jaz moliti.“

Glavo položi na podzglavlje in zapre oči. Nekaj časa še je gibal z ustnicami, potem pa je zaspal tihomirno za zmiraj.“

(Konec.)</

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 13. januarja.

V Karpatih Rusi ne napredujejo več, a tudi našim četam je vsako dalekosežnešo podvzetje radi izredno slabega vremena onemogočeno. Iz poročila o bojih v Karpatih se razvidi, da so Rusi zadnji čas posebno v Bukovini razvijali veliko podjet ost. Ker meji Bukovina ob Rumunijo, je namen očiven. Hoceli so Rumuncem dokazati, da bodo istotako postopal proti Rumuniji, ako bi se približala Avstriji.

V zahodni Galiciji vreme ni nič boljše kakor v Karpatih. Vendar Rusi neprestano napadajo in če ni mogoče s pehoto, pa z artilerijo. Mnogo jmeni na tem, da bi predrli naše čete, jih razdelili v južni in severni del ter potem neovirano zasedli Krakovo. Toda naše čete se držijo izborni ter z uspehom odbijajo vse ruske požkuse. Niti za ped se ne umaknejo več.

V Prezemu je razpoloženje naših čet izborni. Rusi si ne upajo blizu, tem bolj pridno pa naši izpadajo ter prizadevajo Rusom primerno velike izgube. Poročilo sovražnih listov, da je poslala posadka posredovalca k Rusom, je izmišljeno.

Istotako kakor v zahodni Galiciji je na južnem Rusku - Poljskem. Slabo vreme in neprestani požkusi Rusov, prekoračiti reko Nido in o majati naše vrste. Ker so za pehoto skrajno neugodna tla, se vršijo večinoma artilerijski boji. Naša artilerija v ničemur več ne zaostaja za rusko.

Na severnem Rusku - Poljskem Nemci vključi slabemu vremenu polagoma napredujejo in se bližajo Varšavi. Vsa podrobnejša poročila o dogodkih okoli Varšave, ki so v večjih listih zdaj po sebno mnogoštevilna, so zasebnega izvora in se morajo torej sprejemati s previdnostjo.

Boji za Karpati.

O bojih v Karpatih piše vojaški sotrudnik pariškega lista „Le Senaphe“ sledenje:

Prizadevanje Rusije, dobiti za stalno v svojo oblast karpatko gorovje, ima več namenov. Rusi hočejo doseči, da bi v tem ozemlju morala imeti Avstrija mnogo vojaštva in bi se tako zmanjšala moč in prisisk avstrijske in nemške armade na rusko bojno črto na Rusko-Poljskem. Ob enem pa je za Rusijo tudi mnogo važnejše, da udere z večjimi četami na Ogrsko, da ogrožuje obe glavni mestni države, Dunaj in Budimpešto ter da se ji končno posreči, priti v neposredno zvezo (cez Ogrsko) s Srbijo. Izpeljavajo teh podvzetij pa ne ovirajo samo težkoče, ki jih nudi karpatko gorovje in druge ovire, ampak tudi hrabrost in druge vojaške vrline avstrijske armade. Dejstvo, da so avstrijske čete zapustile nekaj karpatkih prelazov, se je dosedaj pomotoma smatralo kot dokaz o slabosti monarhije, v resnicu pa je bilo to umikanje le važna vojaška poteza, ki je povzročila ruski armadi velike izgube. Sicer je pa trdovratna obramba tako visokih gorskih točk v zimskem času veliko težavnejša kakor napadalno prodiranje. Avstrijske čete, ki branijo te gorske prelaze, so dejanski doprinesle do kaz nenavadne hrabrosti in vstrajnosti.

Oklopni vlak v boju z Rusi.

Iz Ungvarja v ogrskih Karpatih se poroča dne 12. januarja budimpeštanskemu listu „Az Est“: Avstrijski vojaški oklopni vlak, ki vozi v dolini reke Úng, je v nedeljo, dne 10. januarja, došel do mesteca Csontos v Karpatih. Vlak je bil oborožen z 8 strojnimi puškami in je prodrl čisto do sovražne bojne črte. Malo pred železniškim mostom, ki je bil razprt, je vlak postal. Nadporočnik T. je opazil sovražno patruljo. Poveljnik oklopne vlaka je zapovedal ogenj. 8 vojakov od sovražne patrulje je padlo. Dne 12. januarja je vlak zopet vozil do Csontosa. Na levi in desni je stal po en ruski bataljon. Nadporočnik T. je moštvo oklopne vlaka, ki je štelo samo 30 mož, tako pa metno postavil pri oklopnom vlaku in dal iz strojnih pušk tako sčno streljati na Ruse, da sta se oba ruska bataljona umaknila. Nato so Avstrije razdrti most za silo popravili. Pri mostu so Avstrije ujeli večje število Rusov. Obenem z oklopnim vlakom je napadla Ruse tudi naša artillerija na bližnjem griču ter jih pregnala iz vasi Malomret blizu Csontosa.

Kaj se godi okrog Przemysla?

Vojni poročevalec Franc Molnar poroča z dne 8. t. m.: Na moje vprašanje, če se je v zadnjih dneh kaj posebnega zgodilo okrog Przemysla, so mi odgovorili, da sovražnik, ki v obliki obroča obdaje trdnjavo, razmeroma miruje. Obrambno moštvo preveva še stari napadalni duh, ko napravlja svoje vsakdanje izpade, katerih namen je poizvedovanje sovražnih postojank in vznemirjanje sovražnih vrst. Če dovoljuje vreme, redno prihaja in odhaja letalski pošta brez ozira na vse nevarnosti. Naši pogumni letalski častniki odnašajo in prinašajo toliko pisem, kolikor jih le njihov aparat more nesti. Trdnjavski vojaki pišejo svoja pisma na prav tenak papir, da letalci lahko vzemejo s sabo čim več pisem.

Ruska premoč gineva.

Budimpešta, dne 12. januarja.
Budimpeštarški list „Esti Ujsag“ izve iz zanesljivega v ra glede vojnega položaja na severu sledi:

V pričetku vojske se je veliko govorilo o tem, da so Rusi glede števila vojaštva mnogo močnejši, kakor mi. V začetku so bili Rusi v trikratni premoči, v drugem delu vojske v dvakratni, a sedaj glede števila vojaštva niso več mnogo močnejši, kakor mi. Izgube Rusov v zadnjih bojih so bile izvanredno velike. Brez dvoma se lahko trdi, da so bile izgube Rusov v Karpatih, kjer smo bili mi napadalc, notri do novejšega ruskega prodiranja, neprimerno večje kakor našo. Poizvedbe in izpovedi častnikov potujejo do dejstva, ne glede na velikansko število ruskih ujetnikov v Karpatih, ki je neprimerno večje, kakor kje drugod, kajti pomanjkanje, katero so trpeli ruski vojaki v teh pokrajinalah, je bilo mnogo večje, kakor v Galiciji ali na Severnem Poljskem.

V petih mesecih prvi odmor.

Berolin, dne 12. januarja.
Berolinski list „Berliner Tagblatt“ javlja iz avstrijskega časnikarskega stana: Na celi bojni črti avstrijsko-nemških čet je sedaj vsled slabega vremena nastal odmor. Se celo na Severnem Poljskem so moralci Nemci ustaviti svoje prodiranje. Postojanke so si v zadnjem času tako močno utrdili, da bi stal vsak frontalni napadalni poskus (napad na bojno črto) prevel ko izgub. Boji v zadnjih dneh so prinesli izenačenje večkrat predte bojne črte, kjer si stojita nasprotnika na nekaterih mestih prav blizu. Odmor storji vojakom prav dobro. V petih mesecih je to prvi odmor, v katerem se tudi popravlja orožje in drugo vojno gradivo. Vsled mraza vojaštvo ne trpi mnogo, pač pa vsled mokrote. Odpomorejo temu na ta način, da polagajo odvodne cevi, po katerih se izteka voda. Razpoloženje in zdravstveno stanje vojakov je izborni.

Naša in ruska artilerija.

Budimpešta, dne 12. januarja.
Značilno je, da ruska artillerija ne nadkriluje več avstrijske. Znano je, da so imeli Rusi več topov kakor mi, vsled česar so mogli stalno obstreljati večjo površino, nego mi. Vrh tega pa ruska artillerija ne strelja več tako dobro, ker je padel velik del aktivnih artillerijskih častnikov, ali je pa postal radi bolezni za boje nesposoben. Te vrzeli so mogli Rusi izpopolniti le z nezadostno izvezbanimi rezervnimi častniki. V zadnjih karpatkih bojih smo lahko opazovali, da se je priznano izborni streljanje Rusov nehalo, tako, da se sedaj ne more več reči, da nas Rusi v tem oziru nadkrilujejo.

18 ruskih generalov odpeljanih.

Iz Petrograda je došla vest, da je bilo 18 ruskih vodilnih generalov odstavljenih.

Rusi vpoklicajo letnik 1915.

V Rusiji se vpoklicuje v kratkem pod orožje letnik 1915. približno 885.000 mož.

Koliko izda Rusija za vojsko.

List „Ruskija Vjedomosti“ poroča: Rusija stane vojska prvo leto 9500 milijonov rubljev (1 rubelj je 2 kroni 53 vin.), torej približno 30 milijard kron.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 13. januarja.

Proti Črnogorcem se vršijo majhni obmejni spopadi. Tako omenja uradno poročilo, da je naša artillerija pri Avtovcu (v Hercegovini) pregnala Črnogorce z njihovih postojank.

V Srbiji se še nova vojska ni začela. Sicer pravijo zasebna poročila, da naši podonavski čolni že obstreljujejo Belgrad, toda uradno se to ne potruje. Uradiščno nimamo s srbskega bojišča sploh nobenega poročila.

Graški listi pišejo, da je general Potiorek vložil pri cesarju prošnjo, naj vojno sodišče uvede proti njemu radi zadnjih dogodkov v Srbiji preiskavo. Poročilo istih listov, da je tudi general Frank prosil za sodno preiskavo proti sebi, je malo verjetno, ker je general Frank kmalu, ko so avstrijske čete zavzele Belgrad, bil komandiran na severno bojišče, torej ob času našega umikanja iz Srbije ni bil več na jugu.

V Belgradu.

Srbska vlada je izdala na belgrajsko prebivalstvo oklic, da je civilnemu prebivalstvu iz vojnih ožarov prepovedano, še nadalje ostati v Belgradu.

Belgrad se ne naskoči.

Iz Ujvideka poroča nek budimpeštanski večerni list: V inozemstvu se trdi, da nameravamo zopet obstreljevati Belgrad. Obveščeni smo, da se Belgrad ni obstreljeval in da ga ne naskakujemo in da ni zdaj o naskakovaju in obstreljevanju niti govora.

Položaj v Srbiji.

Kakor se poroča, so se vršili zadnje dni manjši boji med srbskimi in našimi četami. Srbske čete se nahajajo na Cigalskem toku.

Po carigrajskih poročilih se je podala posebna komisija srbskih generalov v Petrograd, najbrž, da se pogaja radi nadaljnega dobavljanja vojnih potreb-ščin.

Naši letalci v Srbiji.

Glasom poročila srbskega tiskovnega urada se je nad Požarevcem in Gradištom zopet pojavit avstro-ogrski letalec in metal bombe. Srbska artillerija je otvorila ogenj, a zrakoplov je srečno ušel.

Srbski glavni stan.

Iz Švice se poroča: Srbski glavni stan so premestili v Niš, kamor se je pripeljal iz Belgrada tudi kralj Peter.

Za naše vojne ujetnike v Srbiji.

Naše vojno ministrstvo je znova nakazalo značen znešek za olajšanje in zboljšanje usode naših vojnih ujetnikov v Srbiji.

Boji s Crnogorci.

Iz Cetinja se javlja v Rim, da je v Črni gori tako slabo vreme. Kljub temu ne pozna avstrijski topovi nobenega odmora in neprestano obstreljujejo crnogorske obmejne postojanke.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 13. januarja.

Na francoskem bojišču se je zopet pričelo živahnogibanje. Boji v Flandriji, kjer izkrcavajo Angleži dan za dnevom novih čet, govorijo, da vsak teden okrog 30.000 mož, so se pričeli z novo fronto. Angleži se na francoskih tleh popolnoma udomačujejo, kajti v izkrcevalnih pristaniščih so zgradili zanje barake, obsežna taborišča in velikanska skladišča. V sredu bojne črte pa zbirajo Francozi veliko število vojaštva, s katerimi nameravajo francoski vrhovni veljnik Joffre pritisniti na nemško središče, da bi se moralno umakniti, kar bi zvezlo med nemškim središčem in desnim krilom resno ogroževalo. Vrh tega ima Joffre baje pripravljeno še veliko rezervno armarado, broječe 500.000 mož in 300.000 rezervnikov, s katero namerava v trenotku, ko bo tudi Anglija z izkrcanjem obljubljenih 450.000 mož gotova, udariti na središče nemške bojne črte. Joffre prav pridno očiščuje svojo armarado od nezmožnih generalov. V enem samem tednu jih je odslovil 77.

77 francoskih generalov odslovjenih.

Svicarska „Züricher Zeitung“ poroča, da je generalissimus Joffre do sedaj odslovil 77 generalov. Najmanjše prestopek strogo kaznuje. Število vseh odslovjenih viših častnikov cenijo na 150.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, dne 13. januarja.
S turškega bojišča na Kavkazu prihajajo nasprotujoča si poročila. Turki poročajo uradno, da se bojevanje in razvrstitev turške armade proti Rusom ugodno razvija. Ruski generalni štab pa je dne 5. januarja objavil uradno poročilo, da so bili Turki predzadnjo nedeljo, t. j. dne 3. januarja, pri Ardahanu (izhodno od Batuma) hudo poraženi. Rusi so o dve v zeli Turki mesto Ardahan ter so jih tudi prepodili iz strelki jarkov na južni in izhodni strani mesta. Pri mestu Saraykamis (jugoizhodno od Ardahanu) so Rusi v celodnevnih bitki porazili turške čete. Dva turška armadna zbora sta bila poražena. Eden kor, korni poveljnik in trije turški divizijski poveljniki so ujeti. Ostali turški četam se je posrečilo uteči ruski sili. V bojih pri Ardahanu je padel svak ruskega carja, veliki knez Aleksander Mihajlovič, star 49 let. Mesto Ardahan je s tem, da je padel Ardahan zopet v ruske roke, rešeno. Turki so se namreč umaknili z gorovja na izhodni in severoizhodni strani mesta.

Ob meji prezijske Rusije (izhodni Kavkaz) in v Perziji pa turške čete korakoma napredujejo. Turška armada se je polastila že skoro cele oblike velikega jezera Urmia. Mesta Nida, Dababi, Saubulak in Kotur so padla zadnjih teden v roke turške armade.

Turško uradno poročilo z dne 9. januarja zanika, da bi bili Rusi dosegli nad Turki pri Ardahanu uspeh. Vršili so se baje le manjši boji in Ardahan šenipadel. Turki so ujeli dosedaj v Kavkazu 13.000 Rusov.

Angleži so ob Sirskem morju pri mestu Sarixki izkrcali nekaj svojih čet, katere so bile pa po turških obrežnih stražah pregnane. Blizu Ankabe so streljali Turki na angleški zrakoplov. Z dobro namerjenim strehom so Turki zrakoplov zadeli, tako, da je volasoma padel na zemljo, kjer so 2 angleška zrakoplovna častnika ujeli.

V Egyptu ima Anglia večinoma samo indijske čete proti Turkom. Iz novejših poročil je posneti, da Indiji močno uhajajo v turško armado. Do bojev še ni prišlo.

Angleške in francoske ladje so zastražile izhod iz Dardanel ter odstranjujejo turške mine v morski ožini.

Na morju.

Podrobnosti o junaštvu čolna „U XII“.

O napadu avstrijskega pomorskega čolna „U XII“ na francosko brodovje v Adriji, se še poroča dne 12. januarja z Dunaja:

Dne 20. decembra zvečer je vozil „UXII“ proti angleško-francoskemu brodovju. Čoln je vozil celo noč in dne 21. decembra opoldne je opazil sovražno brodovje. Potopil se je pod vodo do prvega podladjevja in je sprožil torpedni naboj naravnost proti francoski ladji „Coubert“, katero je po admiralski zastavi spoznal kot admiralsko ladjo. Prvi torped je zadel ladjo v bok, drugi pa v sredino ladje. „UXII.“ se je nato za nekaj sekund pojavil na površju, a se je moral takoj zopet skriti pod vodo, ker je plula neka sovražna ladja naravnost proti njemu. Ker je ob času napada vladal na morju močen vihar, je nastala med sovražnim brodovjem precejšnja zmešljjava. Pri tem je francoski dreadnought „Jean Bart“ zadel ob „Coubert“ tako močno, da se je „Coubert“ potopila. To se je zgodilo 30 milj od italijanskega mesta Brindisi v smeri proti severozidu. Tudi „Jean Bart“ se je močno poškodoval, tako, da so ga morale druge ladje peljati v ladjedelnico na Malti.

O potopu francoskega podmorskega čolna „Curie“ se poroča: Ko je „UXII.“ izvršil svoj junaški čin, se je odkrilo tudi najnovejši francoski podmorski čoln „Curie“, ki je hotel napasti avstrijsko brodovje. „Curie“, ki je bil pod poveljstvom nekega zelo podvetnega častnika, je vozil za neko našo ladjo. Naši so Francoza pravčasno opazili. Kmalu je zadeno na naši strani povelje: Vsi čolni s topovi in s torpednimi čolni pred ladjo! — Naši so izborni streljali in so na sovražnem čolnu stolpič, ki je molel nad vodo, popolnoma prestrelili. V tem hipu se je prikazal na francoskem čolnu drugi častnik in je hotel naš prednji čoln uničiti z ročno bombo. A naš mornar ga je s puško ustrelil. Francoz je padel vznak v morje in se potopil. Francoski poveljnik je radi razburjenja padel v jokajoči krč. Ko so naši poveljniki ujeli, so našli pri njem pisma njegovih otrok in žene, v katerih mu ti pišejo, da vedno molijo zanj, da bi se srečno vrnil.

Podmorski čolni bodo odločili.

Bern, dne 8. januarja.

Vojaški pisatelj lista „Berner Tagblatt“ piše na uvodnem mestu: „Prav čudno je stališe Anglie glede mirovnega vprašanja. Državniki Anglie so naznani svetu, da bo Anglia še-le takrat pripravljena skleniti mir, ko bo Nemčija popolnoma strta, to je, kadar bo Nemčija prenehala biti tekmeč Anglie. Toda to ni tako lahko storjeno, kakor je izgovorjeno. Pristanišče Zeebrügge, katero so Angleži tako poškodovali, da je bilo nerabno, je zopet popravljeno in nemški podmorski čolni plovejo zopet mirno iz pristanišča in v pristanišče. Eden sam podmorski čoln se sicer prav lahko obstreljuje, toda ko se bo nekoč v veliki pomorski bitki pojaviло večje število podmorskih čolnov, ko bosta par in dim zakrivala razgled po morju in ko bodo postali živci opazovaljev vsled razburjenja bitke nemirni in nesigurni, takrat utegnejoigrati podmorski čolni, to najmodernejše orožje, odločilno ulogo.“

Italija se pripravlja.

Med Rumunijo in Italijo obstaja pogodba glede sporazumnega postopanja v sedanji vojski. In Rumunija se oborožuje in tudi Italija se oborožuje. Okoli 600.000 mož je že pod orožjem. Te dni pridejo rekruti v vojašnice, da se začnejo vzgojevati. Koncem meseca februarja bo imela potemtakem Italija 800.000 izvežbanega vojaštva pod orožjem. Skladišča za municio in živila so polna. Tovarne za strelivo, puške, topove, avtomobile in kolesa delajo z mrzlično hitrostjo.

Rumunija se pripravlja.

Rumunija se pripravlja reso na vojsko. Rezerviste klže pod orožje, vojaške obvezance v inozemstvu klče domov, šole izpreminja v bolnišnice ter orga izira podporo družja, kajih krušni očetje so bili poklicani v vojaško službo. Kaj še hočete več? Nihče več ne dvom, da bo Rumunija kmalu poseglja v vojsko. Tola proti komu? Samo dvojno je mogoče: ali proti nam ali proti Rusiji.

Tudi to je gotovo, da ima Rumunija dogovor z Italijo, s katero bosta skupno postopali.

Razne novice.

Duhovniške vesti. Umrl je v celjski bolnišnici dne 6. januarja zlatomašnik in upokojeni župnik od Sv. Jakoba v Galiciji, č. g. I v. K o s a r. Rojen je bil dne 19. decembra 1834 v Št. Juriju ob Ščavnici, v mašnika posvečen dne 9. junija 1859. Naj v miru počiva! — V Št. Lovrencu nad Mariborom je umrl dne 10. januarja č. g. F r a n c S l a v i č, vpojeni župnik od Sv. Antona na Pohorju. Pogreb se je vršil v sredo, dne 13. januarja, v Št. Lovrencu. Rojen je bil dne 1. oktobra 1. 1848 pri Sv. Križu na Murskem polju, v mašnika pa posvečen dne 22. julija 1877. Svetila mu večna luč!

Dr. Adam Heftner — škof krški. Cesar je imenoval profesorja na deželni višji realni gimnaziji v Mödlingu, dr. Adama Heftera, za krškega knezoškofa. Novoimenovani škof je bil rojen 1. 1871 v Wildenwartu na Bavarskem in je torej še-le 44 let star.

* **40 duhovnikov** je nanovo pozvanih k vojakom, da opravljajo službo vojnih kuratov na bojišču in v bolnišnicah.

* **Slovenska Krščansko-Socialna Zveza za Štajersko in Maribor.** Je imela v torek, dne 12. januarja, odborovo sejo, v kateri se je med drugim razpravljalo o raznih društvenih zadevah, posebno o občnih zborih včlanjenih društev. Glej o tem predmetu naslednjo notico! Včlanjenja društva in posamezne člane prosimo, naj odračunajo kmalu svojo članarinu, ki zarašča za posamezne osebe 2 K, za društva pa z ozirom na število članov 2 ali več kron!

* **Sklicanje društvenih občnih zborov.** Slovenska Krščansko-Socialna Zveza za Štajersko in Maribor naznana svojim članicam glede občnih zborov naslednji sklep odborove seje: Občni zbori naj se tudi letos ob pravem času skličejo. Ako ni doma predsednika ali podpredsednika, naj skliče občni zbor najstarejši društveni odbornik. V odboru se lahko volijo tudi tisti, ki so na bojišču. Na tem zborovanju se lahko predava o tvarini, katero priobčuje „Vestnik“ Slovenske Krščansko-Socialne Zveze, ker osrednji odbor v Mariboru ne bi mogel ustreči želji po govornikih.

* **Družba sv. Mohorja.** Nabiranje udov morajo poverjenki sklepiti z mesecem februarjem. Naša narodnačast zahteva, da skrbimo posebno letos za družine člane. Skušajmo obdržati družbo na dosedanjih višini!

* **Proti povišanju deželnih dokladov.** Ker je deželni odbor zaprosil vlado, da mu dovoli zvišati vse deželne doklade za 15%, so se deželni poslanci Slovenske Kmečke Zveze obrnili do osrednje vlade z zahtevo, da tega ne dovoli brez dovoljenja deželnega zabora, kakor je tudi svoječasno v tem oziru ugodilo slični zahtevi nemških strank na Češkem. Vrh tega tudi sedanj težki časi gotovo niso ugodni, da bi tudi dežela ljudstvu naprila nova bremena.

* **Italijani za svojo stvar.** V novoletni številki poroča „Piccolo“, da je nabral 1. 1914 za „Lego nacionale“ nad 87.000 kron. Slovenci, darujte za Slovensko Stražo!

Ko junaki krvavijo, molijo in umirajo! V mariborskem mestnem gledališču nastopa te dni tirolsko Exlновo gledališče. Že v mirnem času se je večkrat vzdignil upor proti tem igralcem, ker so tuintam smehili verske obrede. Še bolj čudno je, da si upajo sedaj, kakor se je to zgodilo v igri „Kreuzelschreiber“ (ljudje, ki ne znajo pisati, ampak samo križ naredijo), smehiti kmečko ljudstvo, katerega sinovi se kakor levi borijo za obstoj domovine z molitvijo na ustanicah in s puško v roki. V teh hudih časih se norčevati iz molitve, grditi spoved, predstavljalci udeležence procesije kot nečistnike in hinavce, to je že preveč. Pa igralcem še bi ne bilo toliko zameriti, ker včasih vprizarjajo tudi lepe igre in verske stvari obravnavajo dostojno.

* **Obsojeni posojilnični tajnik.** Tajnik nemške posojilnice v Vičavi pri Ptaju, 46letni Anton Hackel, je dne 15. julija 1914 iz posojilnične blagajne na nevoljen način odnesel 3000 K. Da bi sumnja ne padla nanj, se je Hackel peljal nekega dne v Maribor, kjer je na pisalnem stroju napisal pismo na društvo Südmark, v katerem naznana omenjenemu društву, da nek dober priatelj pošilja društvu 1000 K pod pogojem, da dobti to sveto tajnik Hackel kot brezobrestno posojilo. Südmarka je bila s tem pogojem zadovolj-

na in je poslala Hacklu dočično sveto. Ta je takoj izplačel denar izdajati v veliki meri. Ko se je vršila prisotnost in natrjenja revizija, se je dognalo, da manjka v blagajni 3000 K. Hackla so takoj prijeli. Od ukradenega denarja je izdal že 1700 K. Dne 9. januarja je st 1 Hackel pred izjemnim sodiščem v Mariboru. Obdoženec je deloma priznal tatino. Obsolen je bil na eno leto težke in poštrene ječe. Čas preiskovalnega zapora se vrčevali. Obsolenec je kazenski sprejet.

* **Angleška nepoštenost.** Kakor je posneti iz razprav angleške gospiske zbornice, pravljiva Angleška novo gorostasno nepoštenost, namreč boj vojaško neizurjenega, v večdar oboroženega ljudstva proti sovražniku. Tak boj se imenuje s tujo besedo franktirerstvo. Angleži se boje, da bodo Nemci upadli na Angleško, in ker nimajo dovolj vojaštva, hočejo navdušiti ljudstvo za oborožen odporn proti Nemcem. Tak grad, zahrnjen boj smo videli v Belgiji proti Nemcem, v Srbiji proti nam. Ker se po mednarodnem pravu franktirerji ne smatrajo za vojake in se torej ne ujamajo, ampak se obesijo, postreljajo ali pozaprejo v zapor. Angleži hočejo franktirerje spraviti pod vojaško kontrolo. Toda Nemci že sedaj izjavljajo, da se s samo vojaško kontrolo franktirerji ne dajo spremeniti v vojake. Te vojaške kontrole Nemci ne bojo priznali, ker ni nič drugega kakor preočitno bedasto olepljanje organiziranega franktirerstva. Vojaška kontrola ne more iz neurejene ljudske množice kar pričarati organiziranih discipliniranih čet.

Angleška se je podala na nevarno pot, če grozi z maskirano franktirersko vojsko, ker s tem podira najtrdnejši steber mednarodnega vojnega prava, in tako pod zadnji ostanek človečanstva, ki se je v tej vojski ohranilo, polaga bombo, katere učinek bo grozen za njo samo in njeno prebivalstvo.

* **Vojni kurat g. Fr. Zagoršak** piše svojemu prijatelju: Silvestrov večer na nekem gradu v bližnjem mestu Eperies na Gornjem Ogrskem. Pri večerji sem dobil Twoje pismo. Brali smo ga z zanimanjem g. Kompolšek, Lunder in jaz. Obhajamo namreč Silvestrov večer ter se poslavljamo od starega leta v radi, da nam novo leto 1915 prinese kaj boljšega. Sedaj zopet počivamo ter čakamo nadaljnega povelja. Iskren pozdrav iz vesele družbe!

* **Ranjen slovenski učitelj.** Na severnem bojišču je bil v zadnjih bojih ranjen učitelj Matja Janžekovič iz Slovenske Bistrike. Janžekov je sin veleposestnika Andreja Janžekoviča v Leštersbergu pri Mariboru.

* **Sveti večer na Karpatih.** Neki vojak je sporočil s Karpatov „Gorenje“, kako so ondi slovenski fantje praznovali sv. večer. Piše tole: Pričakovali smo, kakor vedno, tako tudi nočnjeni večer sovražnika. Dan je bil meglen. Fantje, ki so bili sicer vedno veseli, so bili danes nekoliko zamišljeni. Gotovo je vsak misil na to, kako prijetno je bilo vsak v krogu svojih dragih obhajal sv. večer. Prislo je povelje, da mora biti cela baterija ob peti uri zvečer pripravljena. Stali smo v dveh vrstah. Prišel je naš stotnik, ki je imel govor v nemškem jeziku. Potem je poklical še mene, da sem isto povedal po slovensko. Dejal sem nekako to-le: „Fantje, nočni je sv. večer! Berem vam skoraj na obrazih, kaj vsakdo izmed vas misli. Pred petimi meseci smo bili poklicani pod orožje, a takrat še nihče ni misil, da bomo obhajali letošnji Božič na teh planinah. Toda kruta usoda je tako hotela. Minula so leta in leta, ko smo bili nočnjeni večer srečni in veseli med svojimi dragimi. Prišla pa bodo zopet leta in leta, ko bomo veseli doma obhajali sv. večer, ako nam ljubi Bog ohrani življenje. Tolazi nas to, da nismo samo mi tu, temveč jih je tisoče in tisoči, ki stoe danes na bojnem polju, četudi je največji praznik celega leta, vsak čas pripravljeni, da udarijo na sovražnika in ga pobijejo. Zato naj nam ne uide pogum. Naši dragi v domovini molijo za srečen izid vojne, molijo za nas. Torej, tovariši, le korajž in šnajd, pa po kranjsko udarimo, kadar bo cajt! Bog živi našo domovino, lepo Avstrijo, Bog živi sivo-lasega nam očeta našega cesarja Franca Jožefa I! Živijo! — Nato je dobil vsak mož pol litri črnega vina, eno štrukčko belega kruha in čaj. Ob pot sedmi ura smo se razšli vsak v svoj kotiček in položili na tla svoje trudne glave. Zaspali pa nismo mogli, misili so nam uhajale v domovino. Prav milo se nam je pa storilo zvečer ob 11. uri, ko smo zaslišali zvonjenje iz daljnih cerkv. Molili smo angelsko češčenje in potem zaspali.

* **Božično darilo.** Vojak Alojz Berčnik, doma iz Vitanjana, nam piše z bojišča: Najsrčnejše so vam zahvaljujemo vojaki za božično darilo, ki smo ga na sv. večer z veseljem sprejeli pri topniciarskem polku št. 3. Le tako naprej! Mi se bomo pa tudi bojevali ponosni in po dnevnu, po snegu in po dežju, v mrazu in po ledi za našo domovino in za našega presvetlega vladarja.

* **Božični večer na srbskem bojišču.** Franc Krajšek iz Lažnice pri Žalcu piše svojemu prijatelju: Na sveti večer leta 1914: Večerni mrak tih svezet noči legel je na hladno zemljo, bleda luna ozrla se je sočutno na revnega zemljana, ki podprt z roko ob trudno glavo, sanja o dnevih zlate prostosti, a trpi v težkih urah, ki mu jih je odločila kruta usoda. Puške so utihnilne in iz stolpa se je oglasil božični zvon, naznanjajoč zemljani sveci trenotek rojstva nebeskega Deteta, rešitelja človeškega rodu. Edina prošnja je pač umestna, kateri se tudi jaz pridružim, da bi novorojeno Dete prineslo zaželeni mir naši ljudi domovini.

* **Slavite junake!** Iz Celja se nam piše: To je b'l smisel nagovora pri posvetki Srca Jezusovega vojakom, zbranih pri 87. pešpolku. Zunaj Celja pri Sv. Duhu so se naši fantje zadnjo nedeljo pridružili, vsem, kateri so se že posvetili presv. Srcu Jezusovemu. Govornik, rez. kurat č. g. Guidovec, je našteval junake zemeljskega in tudi nebeškega kraljestva. Jezusove vrline zahtevajo naša srca. Na oltarju je bila lepo okrašena podoba najsvetjejšega Srca in pod podobo razsvetljeno ime 87. pp. Vojaki so bili s celo slavnostjo izredno zadovoljni.

* **Smrt junaka.** Od Sv. Ruperta v Slov. gor. se nam piše: Na bojnem polju v Srbiji v Zrnabari je storil dne 28. oktobra nadporočnik g. Srečko Ješovnik, sin nadučitelja-jubilarja pri Sv. Rupertu, junaska smrt. Sovražna krogla ga je zadelo v glavo. Z dovoljenjem vojaške oblasti ga je njegov sluga pokopal v Rači v Slavoniji. O njem piše njegov stotnik, da je bil dober in ljubeznički tovarš in veden častnik. Tudi v domačih krogih je bil zelo priljubljen. Obžalovan od svojih staršev, bratov, sester, mnogih prijateljev in znancev naj v miru počiva!

* **Mi moramo zmagati.** Vojak-novinec, doma iz Polenšaka, piše svojemu bratu: Mi moramo zmagati, kajti mi gremo za pravico nad sovražnika. Kolikor vemo, gre naš oddelek nad Srba. Ko mi pridemo, mu ne bo šlo najboljše. Sami taki pridemo nad njega, ki mu bomo dali dobro po buči. Izid vojske je v božjih rokah. Tudi ne vem, kaka usoda bo mene zadela. Prosim tebe in domače odpuščanja. Ako boste izvedeli, da bom moral umreti za ljubo domovino, le molite za-me. Saj to ni nič, če se tukaj na zemlji za nekaj časa ločimo, saj se bomo še enkrat videli onkraj groba. Tam se bomo za večno združili in nas ne bo nič več ločilo. Želim vsem veselje božične praznike in novo leto. Za-me nič ne bodite otožni, ker jaz sem vesel, kakov bi šel na gostijo. Bog vas živi!

* **Slovenski hlapec piše iz ruskega ujetništva.** Franc Sulcer, hlapec pri Žebotovi rodbini v Selnicah ob Muri, ki je bil kot vojak ... Lovskega/bataljona ujet od Rusov in piše sedaj iz ujetništva iz Kiewa. — Dragi! Naznjam vam, da sem še pri življenju. Bil sem v Galiciji v neki vroči bitki od krogle in šrapnela ranjen pod kolenom. Nato so me Rusi ujeli. Sedaj sem že 12 tednov v bolnišnici. Upam, da bom hodič kot poprej. V nesreči ima še človek vendar tudi srečo. Ko bi bila pripeleta krogla malocnije v gleženj, bi mi sedaj gotovo nogo odrezali. Upam pa, da bom vsled skrbne zdravniške oskrbe hodil zopet ravnino. Postrežba v bolnišnici je zelo lepa. Ne vem pa, kako bo pozneje, ko me ozdravljenega spravijo v ledeno Sibirijo. Ko bi le že bilo kmalu konec te nesrečne vojske! Božične praznike bom torej obhajal letos tukaj v Rusiji! Upam, da se na spomlad zopet vidimo. Ali ste še vsi zdravi? Srčne pozdrave vsem znam!

* **Slovenec sprožil prvi naboј proti sovražni ladji.** Iz Pulja poročajo: Te dni izroča na slovesen način srebrno kolajno I. razreda ljubljanskemu rojaku Maksimiljanu Pustavrh, torpednemu instruktorku na podmorskem čolnu „U XII.“ Podčastnik Pustavrh je na podmorskem čolnu „U XII“ v morski ožini Otranto izstrelil (lanciral) prvi torpedo na francosko oklopničico „Courbet“ in je dobil za to tudi najvišje odlikovanje. Moštvo podmorskega čolna dobi od tovarne za izdelovanje torpedov na Reki za učinkovite strele posebno nagrado.

* **Zvezda miru?** „Lidove Noviny“ poročajo: Že nekaj dni sem se redno pojavlja med 5. in 7. uro zjutraj načel gorami Beskidi v Karpatih zvezda nenavadne velikosti in svetlobe. Zvezda je podobna velikemu srebrnemu tolarju. Med gorskim prebivalstvom se širi prepričanje, da je to „zvezda miru“, ki baje napoveduje bližnji konec krvave vojske. Da bi se to tudi uresničilo!

* **Krst na bojišču.** Hrvatski listi poročajo: Ravnko je moral stotnik 16. hrvatskega pešpolka, g. Rupnik, oditi na bojišče, mu je porodila njegova žena sinčka. Kakor hitro je pa ona popolnoma ozdravela, je odšla na bojno polje in poiskala svojega moža. A ni prišla sama — prinesla je s seboj tudi otroččka, ki na še ni bil krščen. Ganljiv in nepozabiljiv prizor je bil, ko je pristopil divizijski župnik, da krsti otroččka pred celim bataljonom. Otrok je bil krščen in je dobil ime Evgen po slavnem vojskovodju načrtniku Evgeniju.

* **Učinki slabih smodk.** V Nemčiji splošno tožijo, kako slabe so smodke, ki jih pošiljajo vojakom na bojišče kot darilo. In „Frankfurter Zeitung“ pripoveduje sledeči dogodek z bojišča: Bavareci so imeli v Vogezih, kakor splošno znano, težko stališče napram senegalskim strelecem, ki so streljali z dreves. Zdaj so na Bavareci popolnoma opustili, da bi Senegaleci napadli s puško. Mirno sedejo pod drevesa, na katerih so Senegaleci ter si načo eno izmed smodk, ki so jih dobiti kot božično darilo. Čez četrte ure popadajo črni vragi raz drevesa. — Kdor ne verjame, naj pošlje boljših smodk!

* **Ganljiva sinova ljubezen.** Nekega častnika, ki je bil v Wytschaete težko ranjen od 25 šrapnelskih krogel, so pred par dnevi sprevajeli v monakovsko bolnišico Rudečega križa. Težko bolan je izvedel, da leži nječov oče, ki je bil višji uradnik, na smrtni postelji. Navzlie velikim bolestim se je dal težko ranjeni častnik prenesti na nosilnici v stanovanje svojih staršev, da se posloví vsaj izpred vrat spalnice od očeta, ki je umiral in ki ni več spoznal svojega sina.

* **Topovi iz ledu.** Marsikdo bo zmajal z glavo in se mu bo zdelo neverjetno, da so izdelovali topove ne samo iz železa in brona, ampak tudi iz ledu. In

vendar je to dokazana resnica. Prve topove iz ledu so izdelali v strogi zimi l. 1740 v Petrogradu in sicer so izdelali 6 topov in 2 možnarja v takrat običajni velikosti topov in možnarjev. Krogle so napravili iz železa, ledu ali pa tudi iz drugih tvarin. Za nabasanje topa so porabili ½ funta smodnika. Pri preskušenem streljanju, katerega so se udeležili tudi člani vladarske rodbine, je krogla, izstreljena iz takega topa, prebla na 60 korakov 2 palea debelo desko. Sledne topove so izklesali iz ledu po zimi l. 1795 v mestu Landshut na Bavarskem. Tudi pri takratnih strelskih poskusih se je pokazalo, da so topovi, izklesani iz enega samega kosa ledu, neverjetno trpežni.

* **Berglje iz Brezij.** Vodstvo znane romarske cerkve na Brezjah (na Gorenjskem) je poslalo vse (240) berglje Rudečemu križu v Ljubljano za ranjene vojake.

* **En slučaj kolere v Ptuju.** Med ranjenci, ki so jih pripeljali dne 27. decembra s srbskega bojišča v Ptuj, se je pojavil en slučaj kolere. Vsled takojšnjih energičnih zdravniških odredb je pri enem slučaju tudi ostalo.

* **Zenski pekovski pomočnik.** Iz Ptuja se poroča, da je dne 6. januarja pri peku Rudolfu Kodela napravila gdč. Matilda Plevčak, domača iz Majšperga, skušnjo za pekovskega pomočnika. Gdč. Plevčak je skušnjo dobro prestala. Obrti se je učila gdč. Plevčak pri svojem očetu g. Florijanu Plevčaku v Majšpergu.

* **Postavna preskrba svojcev vojskih žrtev.** Ker je pokazala izkušnja, da mnogim niso znana dolžila o preskrbi svojcev pred sovražnikom padlih vojakov, pogrešancev itd., se objavlja, da gre svojcem vseh, pred sovražnikom padlih vojakov, nadalje tisti, ki so umrli radi ran ali vojskih Štrapacov, ne glede na to, če še pripadajo v aktivno ali neaktivno vojaško službo, podpora po postavi.

* **Dobava za vojaško službo nesposobnih konj.** Vojsko ministrstvo je izdalо za kmetijstvo važno odredbo, ki določa oddajo vojaških konj, ki so sicer za vojaško službo nesposobni, za kmečka dela pa še sposobni. Konji se bodo oddajali le kmetom in sicer za visoko ceno potom dražbe. Prekupeci in konjski barantači so izključeni. Vojsko ministrstvo bo prepustilo vse za vojaško službo nesposobne konje deželnim gospodarskim zadružam, ki bodo dražbo pravočasno objavile.

* **Prodaja moke v mlinih.** V trgovinah se sedaj e sме prodajati samo ena vrsta moke, n. pr. bela, ampak obenem s slabšimi vrstami moke. V Mariboru n. pr. ne dobi ena stranka več kot 1 kg bele in zraven 2 kg slabše (črne) moke. Ta odredba glede prodaje, ki jo je izdalо cesarsko namestništvo, pa ne zadeva prodaje moke v mlinih. Mlinarji smejo prosto prodajati vse vrste moke, kakor jim drago. Ozirati se na morajo pri izdelavi moke na tozadnevo odredbo, da k pšenični, oziroma rženi moki, primešajo ječmeno, riževo in krompirjevo moko.

* **Novi vlaki na južni železnici.** Od petka, t. j. 15. januarja naprej bodo vozili na južni železnici sledeči novi vlaki: v petek, dne 15. januarja, z Gradea ob 9. uri 17 minut zvečer, dohod v Maribor ob 11. uri 19 minut; v soboto, dne 16. januarja, iz Gradea ob 5. uri 9 minut zjutraj, dohod v Maribor ob 7. uri 14 minut dopoldne; iz Gradea ob 5. uri 30 minut zjutraj, dohod v Maribor ob 7. uri 40 minut dopoldne. — Tokratni črnovojniški vpoklicanci, ki se bodo te dni v velikem številu vozili po železnici, se smejo posluževati edino teh vlakov.

* **Velik sneg v Italiji.** Od 1. t. m. v velikem delu Zgornje in Srednje Italije močno sneži. V Genovi leži že 10 cm debel sneg. Vlaki imajo zamude. Na nekaterih črtah cestne železnice, ki vodijo v okolico, je promet radi snega ustavljen. Iz Milana, Savone in drugih krajev se istotako poroča o prometnih ovirah. Vlaki iz Milana imajo večurne zamude.

* **Sv. Peter pri Mariboru.** (Pogreb Radeckijeva veterana.) Dne 11. januarja smo pokopali Franca Gornika, Velebilovega viničarja na Gori. Rajni je b'l najstarejši mož v fari, 87 let star. L. 1848 in 1849 je bil v vojskah v Italiji pod očetom Radeckijem. Na svoje stare dni je dobil od presv. cesarja lepo podporo. Veterani so mu z zastavo izkazali čast na zadnji poti. Slovo sorodnikov od svojega predobrega krščanskega očeta je b'lo še tem žalostnejše, ker se poslavljala njegov najmlajši sin, ki mora dne 16. januarja odriti k vojakom. Pokojni je bil tudi oče slavnognanega cerkvenega slikarja Franca Gornika iz Metave. Najoba počivata v miru!

* **Šmarjeta na Pesniči.** Po starci običajnosti smo pri našem pristašu, posestniku in občinskem svetovalcu Karolu Senekoviču v nedeljo, dne 10. t. m., obhajali južino, „domleke“ imenovano. Mnogo takih „domlek“ smo prejšnja leta z veseljem praznovali. A letos bilo je drugače. Število mož in mladeničev je manjše od lani; šli so na brambno stražo ogroženih mej naše mile domovine in tako je že lani zapustil to hišo sin Nande. V soboto, dne 16. t. m., pa jo zapusti drugi sin Jakob. Tako je dobila ta južina sliko poslovnega, Bog ve, če ne zadnjega snidenja, v sredini ljubečih ga roditeljev, bratov, sestric in znancev. Še enkrat smo mu s sožnimi očmi rekli „lahko noč“, obenem z besedami: „Bog spremljam te v sovražni grom, daj moč ti, sovraga ubiti k tloru, da zdrav se vrneš v ljudi dom!“

* **Jarenina.** V Kaniži je umrla posestnica Marija Sakelšek. Istri dan, ko smo pokopali njo, je umrl tudi njen mož Jože Sakelšek. Bil je vrl pristaš Kmeč-

ke Zveze in zvest naročnik „Slovenskega Gospodara“. Edini hčeri posestnici Mariji Štuber iskreno sožalje nad nenačno izgubo.

* **Jarenina.** V poledeljek, dne 11. januarja, je bila tu slovensa črna maša za Franca Sekola, ki je, kakor je sedaj znano, brezvomno padel na severnem bojišču. Odborniku narodne pesniške občine in dolgoletnemu zvestemu cerkvenemu pevcu, so zadnjo čast izkazali odborniki, ki so svetili, in pevci na koru. Mesto cvetlie na grob podarili odborniki skupno sv. obhajilo za padlega junaka.

* **Hoče.** Prireditev našega Bralnega društva v nedeljo, dne 10. januarja, se je lepo obnesla. Predsednica Dekl.ške Zveze, Marija Čiček, je v kratkem govoru pojasnila dogodek, kateri so povzročili svetovno vojsko, govorila o veliki požrtvovalnosti vseh narodov širne Avstrije in pozivala navzoče, da podpirajo z medsebojno pomočjo one, ki so ostali doma, kakor tudi vsa društva, n. pr. Rudeči križ, katerih imen je, lajšati gorje, katero je povzročila vojna. Kosjeva igra: „Po mobilizaciji“, katero je predstavljala mladina, je dobro izpadala. Vršile so se še sledče deklamacije: „Naš cesar živio!“ (Mulec Al.); „Molite za očeta v vojski“ (Namestnik Žofka); „Slovo od doma“ (Vabič Jožeta); „Jaz zvest sem Avstrijan“ (Orel Majhenič Janez). Pevski zbor je zapel več lepih pesmi, posebno dovršene so bile: „Hišica očetova“ in pa „Večernica“. Čisti dobiček prireditve se odstopi avstrijskemu Rudečemu križu.

* **St. Jurij** v Slov. goricah. Vnet član naših organizacij, Vinko Bauman, piše iz ruskega ujetništva: Ljubi starši! Naznjam vam, da sem še pri življenju. Že ob 26. avgusta se načajam v ruskom ujetništvu. Tukaj nas ranjence dobri oskrbujejo. Rusi so v tem kraju precej dobrí ljudje, a če bi bil doma, bi mi bilo še ljubše. Je pač božja volja, da me je usoda zanesla tako daleč v sovražno deželo. Sedaj se nahajam že tri mesece v bolnišnici, imam namreč obe roki restreljeni od ruske krogle in šrapnela. Pisal sem Vam že dvoje pisem, a ne vem, če ste jih dobili. Tudi Vi meni lahko pišete, a seveda zelo previdno, ker sicer oblasti pisem ne dajo naprej. Pišite mi, ako je brat Alojz kaj pisal. Zdi se mi namreč, da je tudi on bil isti dan ranjen kot jaz. Ne bodite žalostni zaradi moje nemile usode. Bog, naš nebeski Oče, bo že dal, da bo zaret boljše in da se še kedaj vidimo. On svojih ne zapusti. Vsem iskrene pozdrave! Naslov: V. Bauman, avstrijski vojni ujetnik v Rostovu ob Donu, Rusija.

* **Sv. Anten** v Slov. gor. Umrl je v vojski Loinščici v gornještajerskem mestu Ljubno dne 3. januarja Franc Kovačec, veleposestnik v Čagoni. Bolezen, ki si jo je nalezel kot četovodja 27. pešpolka na bojišču v Galiciji, mu je izkopalna prerani grob. Nenadomestljiva je izguba tega 33letnega moža ne samo za nesrečno ženo in petero nepreskrbljenih otroččev, ampak za celo faro in še daleč na okrog. Bil je pokojni načelnik krajnega Šolskega sveta, podpredsednik Bralnega društva, odbornik domače občine, zelo delaven zaupnik Slovenske Kmečke Zveze, zato je z njim izgubilo društveno in politično življenje na naših krajinah zelo veliko; veliko je pa izgubilo tudi gospodarstvo, ker je bil eden najnaprednejših gospodarjev; velikokrat nam je razlagal o svojih gospodarskih ciljih in načrtih, sedaj so šli z njim vsi v grob. Le ena želja se mu je izpolnila, da leži v domačem grobišču pri Sv. Antonu. Nešteta je bila množica, ki ga je na zadnji poti spremila, veleč. g. duh. svet. Jožef Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu, mu je govoril v slovo ginjaive besede in domači pevski zbor zapel prisrčno žalostinko. Ni te več med nami, prijatelj naš ljubi, a spomin na te nas bo bodril, slediti ti na naši poti, kamor si sam ti preravnal odšel! Mirno spi tukaj, kjer ni več sovražta v boju, kjer ne slišiš sikanja in življanja krogel, kjer ti ne kliče v boj trobente glas; mirno spi, dokler te angeliske trobente glas ne pokliče tja gor, kjer se zopet snideva, kjer ni več ne smrti ne ločitev! Naj ti bo zemljica lepih slovenskih goric lahka!

* **Sv. Benedikt** v Slov. gor. V nedeljo dne 10. t. m., po noči ob 11. uri je preminul g. Jakob Škamlič, dolgoletni in obče priljubljeni cerkvenik in orglar benedikti. Rojen je bil dne 29. junija 1829. Služeval je med drugim tudi kot ljudskošolski učitelj pri St. Ilju v Slov. gor. in Sv. Juriju v Slov. gor. Bil je sedaj vsled starosti več mesecev priklenjen na posteljo, a bil je vendar vedno dobre volje, še pel si je večkrat s svojo nekdanjo vrlo pevko Amalijo Skamlič, rojeno Letnik, ki je potrežljivo in požrtvovalno ves čas stregla bolniku. Akoravno v letih, s še nikdar ni želel smrti. Pa takor vsakemu, tako so tudi njenemu potekle ure življenja in sedaj že v angelskem zboru preneva slavo Jezusu in Mariji, katero jima je tukaj tolkokrat pel kot orglar. — N. v m. p.!

* **Sodinec** pri Veliki Nedelji. Umrla je v 62. letu po dolgi bolezni dne 28. decembra l. l. mamica M. Černjavič v Sodineh pri Veliki Nedelji. N. p. v m.!

* **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. V poledeljek, dne 11. januarja, je bil poročen v Župečki kapelei Mihael Mustafa, kmet v Župečii vasi, z Marijo Cermenšek, posestnico istotam. — Obilo sreče!

* **Sterntal.** Med Sterntalom in Haidino pri vasi Njiverce se nameravajo staviti barake za ruske ujetnike, baje za 24.000. Vršil se

gih ujeti in odpeljani v daljno Moško. Ne žalu te temveč prosite Boga, da bi se kmalu videli. Ostanite zdravi do svidenja! — Franc Čater, služil pri 87. pešpolku, doma iz Polzele, piše svoji ženi: Lepo te pozdravljam in ti naznam, da sem še hvala Bogu zdrav. Usoda je hotela tako, da sem postal ruski ujetnik, pa vseeno se dobro počutil. Sramotno je ime ujetnik, pa vendar je pravično, ker se ni bilo več mogoče braniti ruski premoči. Srčne pozdrave vsem, tudi mojim starišem, pošilja iz daljne Ruske, vaš Franc.

Razbor. Dne 6. januarja, to je na Treh kraljev dan, je pogorel lepi dom vzornega kmeta Fran Beršnaka v vasi Lisce, fara Razbor. Le napornemu delu iz cerkve prihitalih mnogoštavnih faranov se imamo zahvaliti poleg božje milosti, da ni pogorela cela vas šesterih premožnih gospodarjev. Sluti se, da je izbruhnil ogenj po zavrnjenem ostanku tleče cigarete.

* **Trbovlje.** Na Sv. Treh Kraljev smo spremili na zadnji poti Radečki, eveda večerana — zad jega v naši fari — k večnemu počitku, Janeza Jakliča. Udan v božjo voljo in vzorno sprediven je s'volasi junak od Novare končal svoje potovanje, žeče vesel dneve naši ljubi domovini, za katero bi še enkrat šel rad med bojni grom, če bi mu dopuščale moči. Občinski odbor, na čelu mu g. župan, veteranci, odlično občinstvo in mnogo drugih ljudi je skazalo zadnjo čast bivšemu vrlemu funaku. Blag mu spomin!

* **Rajhenburg.** V mesecu decembru 1. 1912 je umrl veletržec Matevž Presker, tedanje župan rajhenburški. Se danes nam je v najblžjem spominu, ker bil je mož, vreden vsega spoštovanja. Po njegovi smrti do letos nismo imeli več pravega župana. Po burnih volitvah, pri katerih je zmagaala Kmečka Zveza v 2 razredih, je nastopila doba rekurzov, vloženih od naših nasprotnikov, ki pa je končala s tem, da so bili vsi ti rekurzi kot neutemeljni enostavno odbiti. Toda županstva nam še tudi sedaj niso hoteli prepustiti. Treba je bilo novih korakov. In sedaj je določil novi gospod glavar volitev novega starešinства. Pri tej volitvi so si naši odborniki izvolili za župana gospoda Matevža Presker, sina bivšega župana, za prvega svetovalca Mihaela Žmavca, za drugega g. Fr. Ivanca in za tretjega svetovalca g. Fr. Pleterski. Drugi naši odborniki so: č. g. župnik I. Cerjak, Fr. Avsenak, I. Pohle ml. in Jan. Flis. Odborniki iz nasprotnega tabora so: dr. Schmirmaul, I. Kosar, Ž. Lenard in Fr. Vovčak. Noyemu županstvu čestitamo in smo prepričani, da bodo delalo le v prid in pravilno naše občine.

* **Pogrešajo se:** Feliks Sternad, pešček 87. pešpolka, 16. stotnje. Sporočila ženi: Terezija Sternad, Kapla, Sv. Jurij ob Taboru, Savinjska dolina. — Alojzij Mlinar, od 87. pešpolka, 11. stotnje. Kdor kaj ve o njem, naj naznani njegovi materi Mariji Mlinar, prevezitarkici v Podvalovšku št. 12, pošta Luče pri Ljubljni, Savinjska dolina. — Franc Brečko od 87. pešpolka, 15. stotnje, vojna pošta št. 34, doma iz Loke pri Zidanem Mostu. Ce kdo kaj ve o njegovi usodi, naj blagovoli počati na naslov: Alojzija Brečka, Loka pri Zidanem Mostu. — Rezervist Jožef Potočnik od 87. pešpolka, 12. stotnje. Naznani njegovi sin Ivan Potočnik v Rovah, pošta Gornjigrad. — Alojzij Zumer, 26. domobranski pešpolk, oddelek strojnih pušk, vojna pošta št. 48. Poročila njegovi materi Kati Zumer, posestniki v Cirkovcih št. 8, pošta Cirkovec. — Anton Sagan, 87. stotnje, 8. pešpolka, 6. stotnje. Odgovor na naslov: Zdravko Sadadin, Sesterže. — Poddesetnik Ivan Dogša iz Obriza pri Središču, od domobranskega pešpolka št. 26, 2. stotnje, na severnem bojišču. Odgovor: Tereziji Dogša v Obrizu pri Središču. — Janez Čajan, pešpolk št. 87, 2. stotnja, 3. maršataljon, vojna pošta št. 73. Odgovor na: A. J. Čajan, St. Lovrenc, Št. Pavel pri Preboldu. — Fran Janžekovič od 4. trdnjavskega polka, 7. stotnje. Odgovore prosi Anton Janžekovič, posestnik v Prirodu, fara Polenšak, pošta Juršinci pri Ptuju. — Anton Pristovnik, rezervist 47. pešpolka, 6. stotnje, doma iz Frama, občina Ranče. Javite njegovi ženi Mariji Pristovnik, občina Ranče, pošta Fram, Spodnje-Stajersko. — Alojzij Kupljen, pešpolk št. 87, oddelek strojnih pušk št. III., vojna pošta št. 73. Kdor bi kaj zvedel o njem, naj blagovoli sporociti njegovemu očetu na naslov: Franc Kupljen, Verzelj, pošta Križevci pri Ljutomeru. — Simon Robber, infanterist pešpolka št. 47, vojna pošta št. 73. Kdo ve kaj o njem, naj piše očetu: Simon Robber v Framu pri Račah.

* **Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** V nedeljo, dne 17. januarja, po rani sv. maši, se vrši v čitalnici občini zbor naše c. kr. kmetijske podružnice, na katerem bo poročilo odbora, gospodarsko predavanje, pobiranje udnine, sprejemala se bodo naroda galice, deteljnih in travnih semen itd. Pridite v velikem številu!

* **Cirkovec.** V nedeljo, dne 17. januarja, popoldne po večernicah, bo zborovanje naše c. kr. kmetijske podružnice v cerkveni hiši. Na dnevnu redu je poročilo odbora, gospodarsko predavanje, pobiranje udnine, naroda galice, deteljnih in travnih semen itd. Kmetje, udeležite se prav mnogostevilno tega zborovanja!

* **Sv. Križ pri Ljutomeru.** Naša Dekliška Zveza je darovala avstrijskemu Rudečemu križu 100 K kot čisti dobitek županice z dne 1. januarja. Denar je izročila c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ljutomeru. — Ob enem naznamenju, da se vrši njen občini zbor v nedeljo, dne 24. januarja, popoldne po večernicah, v šoli. — Ravn tam bo imelo naslednjo nedeljo, dne 31. t. m., mladeničko Bralno društvo svoj občini zbor po običajem sporedi. Mladina, posebno mladenički naraščaj, okleni se teh svojih društev, da se bo v njih navduševala, storiti in trpeti vse za vero, dom, cesarja.

* **St. Jurij ob juž. žel.** Občini zbor tukajšnje c. kr. kmetijske podružnice se bo vršil v nedeljo, dne 17. januarja, ob 8. uri dopoldne, v tukajšnji ljudski šoli. Na vspredje je: predavanje deželnega živinorejskega nadzornika g. Martina Jelovšeka o živinoreji, poročila o delovanju naše podružnice, volitev delegatov za občini zbor v Gradcu, sprejemanje novih udov in pobiranje udnine, sprejemanje naročil za galico, semena itd, razni predlogi, slučajnosti.

* **St. Ilj pri Turjaku.** Dekleta Marijine družbe bodo v nedeljo, dne 17. januarja, ob 4. uri popoldne, v gostilni gospode Iv. Cas, po domače Jevšnik, blizu postaje Dolže, uprizorile dobro znano šloboigro „Svojeglava Minka“ v prid avstrijskemu Rudečemu križu. Ker je igra sama na sebi zelo zanimiva in namen čistega dohodka vzvišen, zato se pričakuje prav obilne udeležbe. Vstopnina je za odrasle 20 vin., za otroke 10 vin. Preplačila se hvaležno sprejmejo.

* **Velikodušnost.** Imetnik tvrdke Julij Meinl, katera uvaža slovčko svetovnoznanovo kavo, je dal svojo grajščino „Freudenau“

pri Radgoni z vso opravo in oskrbo vred Rudečemu križu za okrevoče vojake na razpolago.

* **Opozorjamo čitatelje** na inserat „Lysiform.“ Kdor hoče kaj več vedeti o uporabi tega izvrstnega razkuževalnega sredstva, naj si naroči knjigo: „Kaj je higijena“, ki se dobi zastonj in poštnine prosto pri kemiku C. Hubmann, Dunaj, XX, Petraschgasse 4. (Mosse.)

Ponedeljkova „Straža“ se tudi v tovem letu lahko posebej naroči kakor dozdaj. Samo pone deljkova „Straža“ stane za celo leto 3 K 29 vin., za pol leta 1 K 60 vin., za četrtek leta 90 vin.

Zadnja poročila, došla v četrtek 14. jan.

Avstrijsko-ogrski zunanji minister odstopil.

Z Dunaja se poroča, da je zunanji minister avstro-ogrške države, grof Sigmund Berchtold, prosil cesarja, naj ga odpusti iz službe. Cesar je prošnji ugodil in je imenoval barona Stefana Buriana za novoega zunanjega ministra. Od 1. 1908 do 1912 je bil Burian skupni finančni minister in vrhovni upravitelj Bosne in Hercegovine. Burian je po rodu Madžar. Vzroki, zakaj je Berchtold odstopil, še sedaj niso javno znani. Zatrjuje se, da ti nagib niso politični, marveč, da je grof Berchtold iz zasebnih razlogov že dolgo želel zapustiti palačo zunanjega ministarstva.

Grof Berchtold je rojen 1. 1863, baron Burian pa 1. 1851. O Burianu gre sloves, da je večak osobito v vprašanjih orientiske (izhodne) politike. Smer naše zunanje politike pa bo kljub osebni izmeni ostala ista.

Srditi boji ob Nidi — drugod večinoma mir.

Dunaj, dne 13. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa:

Napadi, katere sovražnik ob spodnjem toku reke Nide vedno ponavlja, so obrnjeni posebno proti nemškemu kraju, ki leži v naši odprtni črti. Pod srditim topovskim ognjem, ki traja na celi črti, skuša sovražna infanterija dobiti prostora, da bi zamogla udrediti v dotični kraj, kar pa se ji vedno pod težkimi izgubami nenesreči.

Pri naših postojankah v Galiciji in v Karpatih vlada večinoma mir.

Megla in sneženi zameti ugodno uplivajo na manjša povyžjetja naših čet, ki na marsikaterih krajin pridejo do uspehl napadov in različnih manjših prask.

Tudi na južnem bojišču splošno vlada mir. Tu pa tam pride le do neznatnih spopadov med poizvedovalnimi četami.

Močen potres v Italiji.

Včeraj, v sredo, dne 13. januarja, okrog 8. ure zjutraj je nastal v Rimu in bližnjih krajih izredno močen potres. Najhujje je prizadeto mesto Avezzano, ki leži dobrih 25 km izhodno od Rima. V Avezzanu so skorje vse hiše porušene. Brzojavka iz mesta Tivoli pravi, da se je batil, da je v mestu Avezzano ostalo le kakih 1000 ljudi pri življenu, drugi pa da so pobiti ali zasuti pod razvalinami.

Tudi v Rimu je bil potresni sunek zelo močen, vendar se še do sedaj ne poroča o nobenih človeških žrtvih. Pač pa so mnogo trpele cerkve in druge večje stavbe. Na cerkvi sv. Petra je pošlo 150 šip. Papež je bil ob času potresa v vatikanski knjižnici. Ko je čutil potresni sunek, je pokleplnil in molil. Nato je naročil, naj mu poročajo, kako škodo je napravil potres na rimskih cerkvah.

Vsled potresa so prizadeta še sledeča mesta: Jakin, Perugia, Monte Rotondo, Aquilla, Chieti, Beroli, Civitavecchia, Sulmona, Caserta, Sora, Neapol, Grosseti, Pozzidoli itd. Človeške žrtve so številne. Potresni sunek je trajal od 20—20 sekund.

Listnica uredništva.

Pismata z bojišč, katera danes niso prišla na vrsto, priobčimo prihodnjih. Za poslano gradivo hvala! — Teharje: Ako hočete imeti otroka padilov vojakov v odgoju, obrnite se na okrajsko glavarstvo. Tam Vam bodo dali potrebnih pojasmov.

S. Boilenk: Mecesnove sadike silahko naročite potom občinskega urada na gozdarskem uradu v Celju. — Cirkovec: Takih zahval žal ne moremo sprejemati v list. Kam bi prišli? Pozdrave! — Trbovlje: Žal, da pesmi radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti. — Peterovče. A rja v a s: Bo treba čakati. Le se ne razburjati. Vprašajte pri Rudečem križu. Pozdravljeni! — Sarabručen: Le večkrat kaj! — J. Z. Poljanec: Obrnite se na g. dr. Ivan Benkoviča v Celju. — A. R. Pristova pri Konjicah: Naznajte nam svoje popolno ime, ker drugače ne moremo objaviti.

Dva mla

ekonomi,

absolventa poljedelske šole, večka slovenskega in nemškega jezika, z odličnimi sprečevali strokovne iz obrazje in že nekaj priaks, iščeta primerne službe kje na Spodnjem Stajerkem ali Hrvatskem. Ponudbe z pojasnili pogojev službe je poslati najkasneje do 15. februarja na naslov: Ekonom, poštno pošteče, Sv. Jurij ob juž. žel.

Kupujem

bakro, medenino, cin, cink, svinec, po zelo nizkih cenah. Alojz Rieger, Mribor, Tržaška cesta 34.

Slovenci pozor

Dvonadstropna hiša

z majhnim vrtičem v sredi mesta in bližu frančiškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravnštvo pod štev. 492.

Vsled vojske

nastal invalid Slovenc, brez ene roke, drugače zdrav, ki zna čitati, pa je drugače v vsakem oziru skromen in trezen, dobi primereno službo. — Ponudbe pod naslovom „Invalid“ posterantne, Ljutomer

zurjena šivilja

večka kmečkega dela, išče delo pri kaki šivilji ali trgovini na dejeli, kjer bi delala oblike za na pr daj. Naslov v upravnštvo pod Šivilja 983.

Učenec

iz pošteno hiše se sprejme v trgovino s steklom in porcelanom Iv. Kovacič v Radgoni.

V trgovino mešanega blaga, poštenih starišev, se sprejme pridni

učenec

pri J. Traunu, Ptajska Gora

Učnje delavke,

tudi cele družine dobijo delo kot pomagalki pri navijanju preje, tkalke v tkalnici za platno. — Thondorf, Liebenau pri Gradcu. Stanovanja v delavski hiši.

V Slivnici

tki cerkev se prodaja hiša z hlevom in vrtom pod ugodnimi pogoji. — Hiša je oddaljena 10 minut od postaje Orebovava-Slivnica. — P. Komauer, Slivnica pri Maribor.

Trsje na prodaj.

Silvanec, burgundec, gutadel, kraljina, veltlin, vrbšek, velširzling in mešane od staril vrst. — Capljeno na vseh priporočljivih podlagah. Korenaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljanah.

Kuharica

vajena vsakega dela, sem več let služila v župnišču, imam dobro spravčevala ter bi prosila v kakem župnišču stalne službe. Naslov v upravnštvo pod „Kuharica“.

Sprejem takoj

trg. pomočnika

in 2 učenca. Jos. Drnškovič, Slov. Gradič.

Na prodaj je mlin

na obstoječi vodi. Mlin je na tri tečaje in stoji v trgu Studenice. Cena 16000 kron, pogoji so lahki. Več pove Jak. Babšek, posestnik v Poljanah.

Najavišje dovolilo Njegovega e. in kr. apostolskega

Veličanstva.

Izvanr. c. kr. drž

J. KOVACIĆ, Radgona, Dolga ul. 100

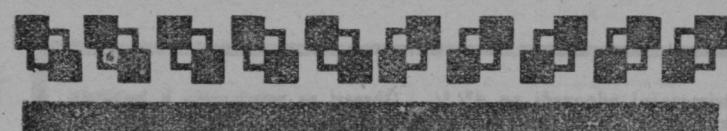
Velika zaloga steklenega (glazbenega) in porcelanastega blaga, svetiljke, podobe, okvirje, ogledala Steklarsko dela.

Točna postrežba!

Najnižje cene!

Oklic in prošnja.

Tista dva gospoda, katera sta se dne 29. junija 1914 (na dan sv. Petra in Pavla) peljala z popoldanskim vlakom ob pol 2. uri na progi od Ruš proti Mariboru, katerih eden kmečkega stanu je na Bistrici pri Lembahu izstopil in katera sta celi pogovor zastran atentata v Sarajevu slišala med med nekim delavcem in gospo. Dotična se prosita da svoje naslove dobrohotno na občinski urad v Rušah naznanita.

Čevljarska zadružna v Mirnu

na Goriškem

prosi cenjene odjemalce, naj prenehajo z naročili, ker so zaloge civilnih čevljev popolnoma pošle. Zadružna dela namreč že 5 mesecev izključno le vojaške čevlje.

Proimo cenjene odjemalce oproščenja, ker vsled velikega dela ne moremo včodogovarjati na naročila.

Cenjeum odjemalcem javimo tudi, da smo tudi v bodoče obloženi z vojaškimi naročili.

18

Gluhost

šumerejo po učesih, a ne pr rojena gluhost tek iz učes, edstrani takoj in gotovo Dr. F. Quastlerjev bals. kosm.

olje za sluh »Otiken«

Postavno zavarovan. Vsek dan dohajač zahvalna pisma Čudežni uspehi. C na eni steklenici 3 K Edina zalogha M. Vetter, Dunaj III Küberckasse 15.

Perl-Kava
iz čistega soja boba, na dom stek za bohovo kavo 5 kg, zavitek iz zepnega roba K 4/0 po povzetju. Svet sa. Kraljevi Vino-hrady 1573. Zastopeki se proti visoki proviziji sprejemo. 2

! KAVA !
50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velenaromična, izdatna in štedilna, 5 kg poskusna vraca 10 K franko po povzetju. Pol kilograma velenarome najfinješi čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496.

Velika zaloga ur, dragecnosti, srebrnjake in srebrnjake reči po vseki cenai. Tudi na obroke. - Ilustr. eselk zastoj. - Gramofoni 20-200 K Niklasta remontura K 3/50 Prisina srebrna ura K 7- Original omega ura K 24- Kuh ujska ura K 10- Britka niklasta K 9- Porčni prstani K 2- Šrebrne verzicice K 2- Večletno jamstvo.

Nasi. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urav in očalar
MARIBOR, Gospodka ul. 26
Kupujam zlatino in srebro.

Pri današnji draginji

je zelo varčno gospodarstvo, da ima zanesljivo, dobro trgovsko zvezo pri naravnih blaga za oblike in druge rebo. To Vam da povod da takoj narocite **cenik s štukami**, kateri se Vam zastonj in postnino presto dospoji.

Naslov je:

55

Prva kranjska razpoljaljska trgovina

R. Miklauc,
Ljubljana 205.

Obstoj tvrdke blizu 50 let.

Zahtevajte velik cenik brezplačno in poštne prosto z več kot 1000 slik.

Poštne in zavejnine prosta. — Neugajajoče zamjenjam ali denar nazaj.

Št. 57. Stroj za strženje las, fino ponikla, z dvema nastavkovna za strženje, reke čez dve zeba, ponikla držaj. Reže brez nastavka 8 mm. z tankim 7 mm., z debelino 10 mm., osla dolžina 15 in pel ena 17 zeb z rezervnim peresom. — Komad K 4/90. — Isti stroj za strženje brade najboljši kakovost, komad K 5/90.

Št. 71. Jopič z rokavi sive vijeginsko-volne obrobljen z žepi z dvema vrstama gum, navadna velikost. Kom. K 2/20. — V beli izpeljavi K 8/75, isti in jopiči 1 komad 4 K. — V boljši izpeljavi K 4/90.

Št. 72. Čevija za gospode iz močnega usnja, z lesenskim žrebli, z močnimi podplati v vseh velikosti od 36-46 1 par 12 K, isti obeski izdelavi iz t. K 13/90, isti iz Boxhalf-senja v ameriških fajši 17 K. Za dame iz Cheveraux-senja od 36-44 18 K, isti iz Boxhalf-senja K 15/25. Poštevijo in blagovne devije

Št. 76. Nahrbtnik iz dobrega zelenega gradla, brez obroška, brez žepov, z modulnimi usnjenimi jermenom, 36 cm širok, 57 cm visok, K 2/20. Isti z obrobljenim (Ringkappe) iz rjavoga pomorskega platna K 3/59. — Isti z enim zunanjim žepom, iz rjavega levskega platna K 4/29. — Isti iz zelenega pomorskega platna, z dvema zunanjima žepoma ustanadno po zveznosteni rizihi v najboljši in najlepši izpeljavi po 6 kron.

Št. 77. Rokavice za gospode, zimski blago, pletenih, z dvojnim prstom, z barvazlini pasovi ali mehuričko, razteza. Par K 1/20 do 2-

Št. 78. Moške nogavice iz debelih volvenih nitij, na strej pleteve, v labirintu moderih lica, z lesenski barvah, za jesen in zimo, se dajo prati, pripravne za močnejše strape, 1 par 80 vin. isti obliku iz prave, fine evje volne, takko meljirane, na roko pletenje, izborne zimske blago, 1 par K 1/20.

Št. 80. Kapca za sneg iz vijeginovega pletenja, enotarnya forma, razteza, vsake velikosti, da se prati, 1 komad 30 vin. isti iz leže, pristne ovje volne zelo topla K 1/20.

E. LUNA, Maribor st. 49/a.
Prva razpoljaljska galanterijska blaga in gospodarskega orodja.

Dober tek

je dobra stvar!
Zanemarja je nikár!

Dober tek

maš vsak dan, ako vživaš

Želodčni liker »FLORIAN« pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zaman kupoval druga in neprijetna zdravila!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Franc Cvilak,

Sl. Bistrica

Belihica voska obrt medu in voščenin.

priporoča vsem č. gg. duhovnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo voščenih sveč, voščenih svitkov, stearinovih sveč v vsaki velikosti po najnižji ceni.

Majcenejše trte:

jamčeno čiste vrste, to leto posebno močne, po 13 K za 100 komadov, za vse posestnike ednako, prvo vrsto, prodaja I. Štajerska trsničarska zadružna, P. Juršinci pri Ptaju

Ceniki z pogoji in imeni trt na vseh pripomljivih podlagah, se pošljejo na zahtevanje brezplačno.

Vinogradnikom se priporoča trte takoj narociti, da jih pozneje zopet od prekupca ne bodo dražje plačali.

Lepa novozidana hiša s tremi oralii posestva ob državni cesti, 10 minut od cerkve, četrt ure od kolodvora, pripravna za obrtnike ali upokojence, se proda. — Polovica kupnine lahko ostane vknjižene Pojasnila daje Fr. Thaler, župan v Št. Iiju v Slov. gor.

KALODONT

najboljša krema za zobe

stane

od 21. decembra 1914

70 vinarjev.

Varstvo zoper kolero in slabemu želodcu je naravni kognak.

Tega, iz lastnega vina destiliranega, 12 let starega kognaka razpšilja v poštih za bojčkih z 4 steklenicami franko za K 12/40, majti kognak, ki čudovito olajša bolečine, ki jih povroča protin, srđstvo za odigravanje udov, oživilja živec itd. — 4 pollitrsae steklenice K 10/20.

Benedikt Hertl, veleposestnik, grad Golič pri Konjicah (Štajersko).

Pošamezne steklenice staroga kognaka K 3/10, mladega K 2/55, so v zalogi v Mariboru pri g Aloisu Quandestu, trgovci, G sposka ul. 4.

Radi prekinjenega izvoza

v inozemstvo prodamo in razpoljaljamo po zelo nizkih cenah našo celo zalogu blaga,

da bodo naši rčni tkalci tudi v bodoči imeli dovolj novega dela. — Blago je garancirano samo naravne harve, brez pogreškov in sicer kanfusi, posteljne preproge, cesfri za srajce, bluze etc., bele tkainine, exforti, laneno platno, flia eli, barhenti, modri aruk in mnogo drugega blaga

35 do 40 m za 16 kron.

Zveza roč. tkalcev Češka Čerma 106 pri Nachodu odd. 58

Dolgot preostankov si lahko vsak sam izvoli.

Pri načetih dveh paketov franko.

Klobučar LJUD. HLUSTIG, Maribor

se nahaja sedaj na Glavnem trgu stev. 9 (blizu Cirilove tiskarne). Hlustig ima sedaj v zalogi s novostmi: **Velour-klobukov**, trdih klobukov in klobukov iz lodna. Zaloga **čisto nova**.

Z velespoštovanjem

se priporoča za obilen obisk

Ljudovik Hlustig

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim ohrom, najnovejšimi črkami in čedčimi obrekki, sprejema vse v tiskarske stroke spadajoče dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge kolodarje.

Za vič. župalske urade spovedne in misionske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne označilne napise. Za slavne občinske, župne in druge urade: uradne zavitke, označila, napise, razglaške, pličine predpisne, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okvirnice, račune, epomine, nazajne, osnike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnom in druge barvnim tiskom. Za poseljnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letata poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporedne in druge.

Za krščanje in pridružitev vescije: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tudi itd., plezne rete, vstopnice, radične napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, pogodnice, parto in životačno v najlepši opravi. — Diplome za častne ude državljiv in častne občane v različnih okvirih in z modernimi okvirji pa jake nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pričenijo po 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjizice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje naj prehitnilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (87.078) na razpolago. Kontni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vključbo proti papirnari varnosti po 5 1/4%, na vključbo sploh po 5 1/4%, na vključbo in poročilo po 5 1/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izpesejujo na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgevi pri drugih denarnih avduški prevzame posojilnica v svoje last proti povratiti gotovi stroški, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Pročinko za vključbo dela posojilnika bresplačno, stranka plača le kontro.

Uradne ure

so vsake sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvsemki prazniki. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in pročinko prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

R. Brezovnik

trgovina v Vojniku

priporoča svojo bogato zalogu manufakturnega, špecerijskega in galerijskega blaga, železnine, cementa, barv, firneža, lakov, usnja, stekla, kislih vod, najboljših semen itd.

Domači pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najcenejše. Ilustrov

ceniki zastonj. F. Dušek, tovarna orožja, kles in sivalnih strojev. Opočno na drž. žel. št. 2121. 1888 Češko.

Kupujem jajca

(sveča) po najvišji cenah. — J. Heller, Dunaj III, Kleistgasse 20.

ZA NOVOLETNO SEZONO

priporočamo trgovcem v nakup:

Cvetje za rože, žica, zlata pena, jaslice izgotovljene, podobice za jaslice, rutke.

Božične in noveletne dopisnice kakor tudi druge vrste po izredno nizkih cenah.

Goričar & Leskovšek v Celju.

Graška ulica 7. | Ž | Na debelo in drobno | Ž | Rotovška ulica 2

Sveče za Svečnico

in drugo enako blago priporoča č. duhovnikom in cerkvenim predstojništvom ter samostanom kakor tudi drugemu občinstvu staroznana domača krščanska tvrdka

Franjo Duchek,
(poprej J. Dufek) svečar in medičar
MARIBOR, Viktringhofova ulica.

Domača in narodna trgovina

Franc Lenart v Ptiju

priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega novega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštena! Gene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem,
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Brezovni naslov: Cirilova

... tiskarna Maribor ...

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. poštne

... braniščice št. 25.010 ...

Interurban telefon št. 113

Priporoča svojo veliko zalogu raznega papirja, peresnikov, peres, škatljik za peresnike, svinčnikov, radik, kamenčkov, tabljic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, mokri, svetnjice, škapulirji. Štamplije za urade in dr.

Ceniki na zahtevo zastonj.

Proti
NALEZENJU

se moramo sedaj varovati tem bolj, ker sedaj nalezljive bolezni, na primer: škrlatinka, ošpice, koze, kolera, tifus nastopajo z zvišano močjo, zato

rabite

povsod, kjer se pojavijo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki ga morajo imeti pri vsaki hiši. Najpriljubljeneje razkužilo sedanjosti je nesporno

LysoFORM

ki se brez vonja, nestrupen in ceno debi v vsaki lekarni drogeriji po 80 vin. Učinek Lysoforma je tečen in zanesljiv, zato ga zdravniki priporočajo za razkuževanje pri bolniški posteli, za izmivanje ran, otežin, za antisepsične obrezje in za irrigacijo.

Lysoformovo milo

je voljno toaletno milo, ki obsegajo 1% Lysoform in učinkuje antisepčno in se lahko rabi za najbolj občudljivo kožo. Dela kože mehko in voljne. Rabili boste zato zanaprej to izvrstno milo, saj je navidez draga, v rabi pa jake varčne, ker milo dolgo traja. Komad stane 1 kruna.

Lysoform s popravo meto

je močno antisepsična ustna voda, ki takoj in zanesljivo odstrani duh iz ust ter zobe beli in konservira. Tudi pri kašilih v vratu, kašlu in nahodu ga po zdravniški odredbi lahko rabite za grganje. Nekaj kapljic zadostuje na kožarcu vede. Originalna steklenica stane 1 kruna 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom "Zdravje in desinfekcija" pošlje na željo gratis in franko kemik HUBMANN, Dunaj, XX., Petraschgas 4.